“Рассмотрено» Руководитель ШМО ____________Тутаева С.Н. Протокол № 1 24 августа 2020 года	«Согласовано» зам.директора по УР МБОУ «Юлдузская СОШ» ____________ Осипова Л.П.	«Утверждено» директор МБОУ “Юлдузская СОШ” ____________Э.Ю.Шарифуллина Приказ № 126 25 августа 2020 года

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родному (татарскому) языку
для 5-9 классов группы №2
МБОУ «Юлдузская СОШ»
Чистопольского муниципального района
Республики Татарстан
на 2020-2025 учебные года

Рабочая программа по родному (татарскому) языку для 5-9 классов группы №2 составлена на основе следующих документов:

1.Основная образовательная программа основного общего образования МБОУ «Юлдузская средняя общеобразовательная школа» на 2020-2025 годы.
2. Примерная рабочая программа учебного предмета «Родной (татарский) язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке , 5- 9 классы, Ф.Ф.Харисов , Ч.М.Харисова, Г.Р. Шакирова одобренная решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17) .

3. “Положение о структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных предметов МБОУ “Юлдузская средняя общеобразовательная школа”

4.Учебный план МБОУ “Юлдузская средняя общеобразовательная школа” на 2020-2021 годы (приказ №120 от 25.08.2020 года).

Программа предусматривает работу со следующими учебниками :
5 класс-Татар теле: Рус телендә төп гомуми белем бирү мәктәбе 5 нче сыйныф өчен дәреслек (татар балалары өчен)/ Ф. Ф. Харисов, Ч. М. Харисова, –Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015.
6 класс - Татар теле: Рус телендә төп гомуми белем бирү мәктәбе 6 нчы сыйныф өчен дәреслек (татар балалары өчен) Максимов Н.В., Хамидуллина М.З. –Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015.
7 класс - Татар теле: Рус телендә төп гомуми белем бирү мәктәбе 7 нче сыйныф өчен дәреслек (татар балалары өчен) Айдарова С.Х., Гарипова В.А, Набиуллина Т.Г. –Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015.
8 класс - Татар теле: Рус телендә төп гомуми белем бирү мәктәбе 8 нче сыйныф өчен дәреслек (татар балалары өчен) Айдарова С.Х., Гарипова В.А, Набиуллина Т.Г. –Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2015.
9 класс - Татар теле: Рус телендә төп гомуми белем бирү мәктәбе 9 нчы сыйныф өчен дәреслек (татар балалары өчен) Айдарова С.Х., Гарипова В.А, Набиуллина Т.Г. –Казан: Татарстан китап нәшрияты, 2017
Согласно учебному плану в каждом классе рассматривается следующее количество часов:
V класс – 2 часа – 70 часов;
класс – 2 часа – 70 часов;
класс – 2 часа – 70 часов;
класс – 2 часа – 70 часов;
IX класс – 2 часа – 68 часов;
Итого: 348 часов

ПЛАНИРУЕМЫЕ ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В 5-9 КЛАССОВ

В Федеральном государственном образовательном стандарте общего образования сформулированы следующие требования к освоению учебного предмета «Родной язык»:

-воспитание патриотизма к Отечеству, прошлому и настоящему многонационального (татарского) народа России; осознание своей этнической принадлежности; знание истории, языка, культуры своего народа, своего края и России; воспитание чувства ответственности и долга перед Родиной;

-формирование ответственного отношения к учению, осознанному выбору профессии на основе формирования уважительного отношения к труду;

-формирование целостного мировоззрения, соответствующего современному уровню развития науки и общественной жизни;

-формирование осознанного, уважительного и доброжелательного отношения к окружающим, готовности и способности вести диалог с ними и достигать в нем взаимопонимания;

-освоение социальных норм, правил поведения социальной жизни; участие в школьном самоуправлении и общественной жизни с учетом региональных и этнокультурных особенностей;

-формирование нравственных чувств и поведения, осознанного и ответственного отношения к своим поступкам;

-формирование коммуникативной компетентности в общении с окружающими в образовательной и общественно-полезной деятельности;

-формирование ценности здорового и безопасного образа жизни;

-формирование основ экологической культуры;

-осознание значения семейных ценностей, формирование и развитие уважительного и заботливого отношения к членам своей семьи;

-развитие эстетической культуры через освоение художественного наследия татарского народа и других народов России и мира.

Предметные результаты с учетом общих требований Стандарта и специфики учебного предмета «Родной (татарский) язык» должны обеспечивать:

-совершенствование видов речевой деятельности, обеспечивающих эффективное овладение учебным предметом «Родной (татарский) язык» и взаимодействие с окружающими в ситуациях формального и неформального межэтнического и межкультурного общения;

-понимание определяющей роли языка в развитии интеллектуальных и творческих способностей личности, в процессе образования и самообразования;

-использование коммуникативно-эстетических возможностей родного языка;

-систематизация научных знаний о языке, осознание взаимосвязи его уровней, освоение базовых понятий лингвистики;

-формирование и развитие навыков проведения различных видов анализа слова: фонетического, морфемного, словообразовательного, лексического, морфологического, синтаксического анализа словосочетания и предложения, многоаспектного анализа текста;

-овладение основными нормами литературного родного языка (орфоэпическими, лексическими, грамматическими, орфографическими, пунктуационными), нормами татарского речевого этикета, приобретение опыта их использования в устной и письменной речевой практике;
-формирование ответственности за языковую как общечеловеческую ценность.

Требования к уровню подготовки учащихся, оканчивающих 5-9 классы

«Речевое общение. Речевая деятельность» Выпускник научится:
-понимать роль родного языка в жизни общества; роль русского языка как средства межнационального общения;
-различать смысл понятий: устная и письменная речь, монолог, диалог, ситуация общения;
-различать основные признаки разговорной речи;
-определить особенности научного, публицистического, официально-делового стилей;
-выделить признаки текста и его различных типов;
-соблюдать основные нормы татарского литературного языка, нормы татарского речевого этикета.

Выпускник получит возможность научиться:
-различать разговорную речь и различные стили;
-определять тему и основную мысль текста;
-опознавать языковые единицы, проводить различные виды их анализа;
-объяснять с помощью словаря значение непонятных слов.

«Фонетика. Орфоэпия. Графика» Выпускник научится:
-сделать фонетический разбор слова;
-осознать важность сохранения орфоэпических норм татарского языка при общении;
-научиться находить и правильно использовать в соответствующих ситуациях найденную в орфоэпических словарях и других справочниках информацию.

Выпускник получит возможность научиться:
-выделить основные выразительные средства фонетики;
-выразительно читать тексты из прозы и поэзии;
-находить и грамотно использовать в мультимедийной форме необходимую информацию из орфоэпических словарей и справочников.

«**Морфемика и словообразование» Выпускник научится:**
-делить слова на морфемы;
-определить основные способы словообразования;
-уметь образовывать новые слова из заданного;
-изучая морфемику и словообразования, грамотно писать, определять части речи и члены предложений.

Выпускник получит возможность научиться:
-увидеть смысловую связь между однокоренными словами;

-понимать значимость частей словообразования как одного из изобразительно-выразительных средств художественной речи;
-уметь находить нужную информацию из словарей и справочников по словообразованию;
-уделять внимание этимологической стороне слова при объяснении правописания и лексического значения слова.

«Лексикология и фразеология» Выпускник научится:

-провести лексический анализ слова;
-объединять слова в тематические группы;
-подбирать синонимы и антонимы;
-распознавать фразеологические обороты;
-придерживаться лексических норм при устной и письменной речи;
-использовать синонимы как средство связи предложений в тексте и как средство устранения неоправданного повтора;
-наблюдать за использованием переносных значений слов в устных и письменных текстах (метафора, эпитет, олицетворение);
- пользоваться различными видами лексических словарей (толковых, синонимов, антонимов, фразеологизмов).

Выпускник получит возможность научиться:

-сделать общую классификацию словарного запаса;
-различать лексическую и грамматическую значения слова;
-опознавать различных омонимов;
-оценить свою и чужую речь с точки зрения точного, уместного и выразительного словоупотребления;
-опознавать лексико-фразеологические средства в публицистических и художественных текстах, знать лексические средства, используемые в научном и деловом стилях;
-находить из различных лексических словарей (толковых, синонимов, антонимов, фразеологизмов, иностранных языков) и мультимедийных средств необходимую информацию.

«Морфология» Выпускник научится:

-различать части речи татарского языка;
-определить морфологические признаки слов;
-использовать различные формы частей речи в рамках норм современного татарского литературного языка;
-применять знания и умения по морфологии на практике правописания и проведения различных видов анализа.

Выпускник получит возможность научиться:

-исследовать словарный запас морфологии;
-различать грамматические омонимы;
-опознавать морфологические единицы в публицистических и художественных текстах, знать морфологические формы, используемые в научном и деловом стилях;
-находить нужную информацию из различных словарей и мультимедийных средств по морфологии.

«Синтаксис» Выпускник научится:
-опознавать словосочетания и предложения и их виды;
-исследовать состав, значение, особенности употребления словосочетаний и предложений;
-употреблять различные синтаксические формы частей речи в рамках современного татарского литературного языка;
-уметь использовать знания и навыки по синтаксису и в других видах анализа.
Выпускник получит возможность научиться:
-опознавать синтаксические средства в публицистических и
-художественных текстах, знать синтаксические формы, используемые в научном и деловом стилях;
-провести функционально-стилистический анализ синтаксических конструкций, использование различных синтаксических конструкций как средств усиления выразительности речи.
«Орфография и пунктуация» Выпускник научится:
-соблюдать в письме орфографические и пунктуационные нормы;
-найти и исправлять орфографические и пунктуационные ошибки;
-найти и пользоваться в письме необходимой информацией из орфографических словарей и справочников.
Выпускник получит возможность научиться:
осознавать важности сохранения в речи орфографических и пунктуационных норм;
находить нужную информацию из различных словарей и мультимедийных средств и грамотно использовать их в письме.
«Стилистика» Выпускник научится:
-определять функциональные стили, выделив их жанровые особенности;
-выступать перед аудиторией, определив тему, цель и задачи своего выступления;
-выбирать языковые средства с учетом возрастных, психологических особенностей и соответствия темы уровню знаний слушателей.
Выпускник получит возможность научиться:
-понимать и объяснять особенности устной и письменной речи; -работать с текстами в различных стилях и жанрах;
-переводить различные тексты с татарского языка на русский,
-учитывая нормы устной и письменной речи.
«Язык и культура» Выпускник научится:
-распознать языковые единицы с национально-культурным компонентом на примерах устного народного творчества, исторических и художественных произведений;
-находить примеры подтверждающие мысль о том, что изучение языка помогает лучше знать историю и культуру страны;
-грамотно пользоваться правилами культуры татарской разговорной речи в повседневной жизни: в учебе и во внеклассных мероприятиях.
Выпускник получит возможность научиться: -показать тесную связь языка с культурой и историей народа через определенные примеры;
-сравнивать нормы культуры татарской речи с правилами культуры речи других народов, живущих в России.

Тематическое планирование
5 класс

№	Название раздела	Количество уроков
1	Башлангыч сыйныфларда үткәннәрне кабатлау/ повторение пройденного в начальных классах	5
2	Фонетика, орфоэпия, графика һәм орфография	31
3	Лексика һәм лексикография	12
4	Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы /словообразование	19
5	5 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау /повторение пройденного в 5 классе	3
	Барлыгы /всего	70

6 класс

№	Название раздела	Количество уроков
1	5 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау/ повторение пройденного в 5 классе	6
2	Морфология турында гомуми мәгълүмат/морфология	1
3	Исем/существительное	18
4	Сыйфат/прилагательное	10
5	Сан/числительное	12
6	Рәвеш/наречие	13
7	Алмашлык/местоимение	8
8	6 нчы сыйныфта үткәннәрне кабатлау/ повторение пройденного в 6 классе	2
	Барлыгы /всего	70

7 класс

№	Название раздела	Количество уроков
1	Морфология. Исем. /существительное Сыйфат./прилагательное Рәвеш. /наречие Фигыль. /глагол Аваз ияртемнәре /звукоподражательные слова Хәбәрлек сүзләр./предикативные слова Модаль сүз төркемнәре: кисәкчә,ымлык., модаль сүзләр. Ярдәмлек сүз төркемнәре: бәйлек һәм теркәгечләр . / Модальные части речи: частицы, междометия, модальные слова. Служебные части речи: предлоги и союзы	48
2	Синтаксис.	2
3	Бәйләнешле сөйләм үстерү/развитие речи	20
	Барлыгы /всего	70

8 класс

№	Название раздела	Количество уроков
1.	Тел һәм тел гыйлеме Үткәннәрне искә төшерү/Повторение пройденного	1
2.	Туры һәм кыек сөйләм /Прямая и косвенная речь	6
3.	Кушма җөмлә /Сложное предложение	1
4.	Тезмә кушма җөмлә /Сложносочиненное предложения	2

5.	Иярченле кушма җөмлә _Сложноподчиненные предложения	19
6.	Катлаулы төзелмәләр /Сложные конструкции	12
7.	Пунктуация	4
8.	Синтаксисны гомуми кабатлау /Повторение синтаксиса	4
6.	Диктант	8
7.	Бәйләнешле сөйләм үстерү \Развитие речи	13
	Барлыгы/всего	70

9 класс

№	**Название раздела**	**Количество уроков**
1	Кушма җөмлә синтаксисы һәм сөйләм культурасы /синтаксис сложного предложения и культура речи. Кушма җөмлә төрләре /виды сложных предложениях. Иярченле кушма җөмләләр турында гомуми мәгълүмат /общая информация о сложноподчиненных предложениях. Иярчен җөмләләрнең мәгънә ягыннан төрләре/ виды сложноподчиненных предложений.	40
2	Текст/текст и пунктуация.	8
3	Сөйләм культурасы /культура речи.	10
4	Бәйләнешле сөйләм үстерү/развитие речи	10
	Итого	68

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»
5 класс

Фонетика. Орфоэпия

1. Тел белеменең бер бүлеге буларак фонетика. Сузык һәм тартык авазлар. Иҗек. Сүз басымы.

Тел белеменең бер бүлеге буларак орфоэпия. Татар сүзләрендә басым һәм сүзләрне дөрес әйтү нормалары. Сүзләрне дөрес басым белән әйтү. Аларга фонетик анализ ясау.

Үзеңнең һәм иптәшләреңнең сөйләменә орфоэпик яктан чыгып бәя бирү (авазларның әйтелеше, сүз басымын дөрес кую). Шушы максаттан чыгып, орфоэпик сүзлектән файдалана белү.

Графика

1.Тел белеменең бер бүлеге буларак графика. Аваз һәм хәреф мөнәсәбәте.

2. Сүзнең аваз һәм хәрефләрен чагыштыру. Алфавитны белүнең сүзлекләрдән, төрле белешмә әдәбияттан фадаланудагы әһәмиятен аңлау.

Морфемика һәм сүз ясалышы

1. Тел белеменең бер бүлеге буларак морфемика һәм сүз ясалышы. .

Сүзнең тамыры. Тамырдаш сүзләр. Төрле сүз төркемнәрен ясый торган кушымчалар.

Төрле ысуллар белән сүз ясалу: ясагыч кушымчалар ярдәмендә, сүзләр кушылу ысулы, бер сүз төркеменнән икенчесенә күчү һ.б.

2. Морфеманың сүзнең иң кечкенә мәгънәле кисәге булуын, аның яңа сүз һәм форма ясаудагы әһәмиятен аңлау.

Сүзләрнең ясалу ысулларын билгеләү.

Уку эшендә төрле (сүз ясалышы, этимологик) сүзлекләрдән файдалану.

Лексикология һәм фразеология

Тел белеменең бер бүлеге буларак лексикология. Тел берәмлеге буларак сүз, аның лексик мәгънәсе. Бер һәм күп мәгънәле сүзләр. Сүзләрнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре.

Татар теленең аңлатмалы сүзлеге.

Синонимнар, антонимнар һәм омонимнар. Татар теленең синонимнар һәм антонимнар сүзлекләре.

Килеп чыгышы буенча татар теленең сүзлек составы: татар теленең үз сүзләре һәм алынма сүзләр.

Кулланылу өлкәсе буенча сүзлек составы: гомум кулланылыштагы сүзләр. Диалекталь сүзләр. Терминнар һәм һөнәри сүзләр. Жаргон сүзләр, сленг.

Кулланылу ешлыгы буенча сүзлек составы: актив һәм пассив сүзләр, иске сүзләр, тарихи сүзләр, яңа сүзләр.

Тел белеменең бер бүлеге буларак фразеолология. Фразеологизмнар. Фразеологик сүзлек.

2. Сүзләрне мәгънәсенә карап, килеп чыгышы буенча, кулланылу өлкәсе буенча, кулланылу ешлыгы буенча бүлә белү.

Сүзләрне тиешле ситуациягә карап һәм урынлы файдалану.

Сүзләргә лексик анализ ясау.

Уку эшендә төрле (аңлатмалы, синонимнар, антонимнар, этимологик, фразеологик) сүзлекләрдән файдалану.

6 класс

Содержание обеспечения создания и развития коммуникационных компетенций
Создание диалога из 7-8 реплик, показывающих знание правил дорожного движения.
Написать письмо, наполненное чувством благодарности родителям или родственникам.
Написать в газете статью о значении охраны природы.
Исходя из жизненного опыта учащихся, используя изученные группы слов, составить небольшие рассказы.
Написание сочинений с использованием произведений, изученных на уроках литературы.
Написание диктантов с грамматическими заданиями, связанными с изучением групп слов.
Перевод предложений различных словарных групп с татарского на русский и с русского на татарский. Использование словарей.
Написание изложений по выбранным текстам с целью воспитания положительных качеств.

Содержание обеспечения создания и развития лингвистической компетенции

Повторение пройденного в V классе.
Морфология . Общая информация о части речи.
Имя существительное. Повторение и углубление изученного.
Предоставление информации о притяжение. Склонение имен существительных притяжением. Склонение притяжательных имен существительных по падежам. Окончание падежные и притяжательные заимственных имен существительных. Образование имен существительных с разными способами.

Морфологический анализ имен существительных.
Прилагательное. Повторение и углубление пройденного о прилагательных.
Качественные и относительные прилагательные. Образование прилагательных с различными способами.
Морфологический анализ прилагательных.
Общая информация о наречиях. признак наречия, обстоятельство наречия; сходно-сравнительные, объемно-ориентировочные, время, место, причина-цели; степени наречий. Морфологический анализ наречий.
Числительное. Повторение и углубление пройденного о числительных.
основное, порядковое, разделительное, ориентировочное, собирательное; римские, арабские цифры; числительное; их правильное написание.
Морфологический анализ числительных.
Местоимение. Повторение и углубление пройденного о местоимений. личные, указательное, определительные, неопределенные, отрицательные, вопросительные, притяжательные местоимения. Их применение.
Морфологический анализ местоимений.
Общая информация о послеслогах. Особенности их использования в речи.
Группы послеслогов.
Послесложные слова, их использование.
Синтаксис
Повторение и углубление пройденного о простом предложении.
Утвержденные и отрицательные предложения.
Обстоятельство наречий и объема, их дифференциация.
Союзные и безсоюзные сочинительные предложения, рядом с ними знаки препинания.
Обобщение пройденного в течение года. Развитие связной речи
Содержание обеспечения формирования и развития компетенций в области этнокультуры
Изучение материалов, относящихся к данному разделу, осуществляется при реализации коммуникационных и лингвистических компетенций и организуется самим учителем.
Язык и культура. Отражение истории и культуры народа в языке.
Слова, относящиеся к татарской разговорной литературе, их уместное использование.
Выявление национально-культурных содержательных образований из произведений устного народного творчества разных жанров, текстов, освещающих литературные и исторические события, разъяснение их значения с помощью различных словарей.
Использование слов, отражающих жизнь разных народов.
Использование мультимедийных средств, разработанных по сказкам (электронные ресурсы, Интернет).
Содержание обеспечения создания и развития коммуникационных компетенций
Говорение. Общение.

Умение свободно говорить и общаться на родном языке – важная часть культуры.
По видам речи бывают устной и письменной, диалогической и монологической, прямой, непрямой формы.
Говорение по области применения относится к бытовой сфере, общественно-культурным, научным (научному), общественно-политическим, официально-деловым кругам общения.
Для участников речевой ситуации и ее основных единиц (адресант и адресат), в предварительной подготовке и без подготовки, в официальной и неофициальной формах.
Выясняются условия общения: правильное (успешное) общение, причины неудачного общения и пути его предотвращения.
Речевая деятельность. Речь- как деятельность. Виды речевой деятельности: слух, речь, чтение и письмо.
Чтение
Чтение относится к общечеловеческой деятельности личности. Культура работы с книгой. Наличие форм чтения: чтение про себя и вслух, перевод и без перевода, подготовительное и подготовительное, обучение на уроках и на дому. Методы работы с учебниками и другими источниками (средства массовой информации, Интернет).
Аудирование
Прослушивание (аудирование) другими словами, прослушивание речи. Его три этапа: фрагменты, понимание содержания и смысла. Понимание текстов небольшого (около 300 слов) литературного, публицистического, учебно-научного, научно-популярного содержания.
Говорение
Говорение-это перевод внутренней речи. Понятие речи на общественно-культурные, нравственно-эстетические, общественно-бытовые, образовательные и другие темы. Участие в диалоге.
Письмо
Умение сообщать содержание услышанного и написанного текста в письменной форме в полной, краткой, аннотационной или тезисной форме.
Письменное общение и проверка. Проверка степени усвоения языкового материала с помощью контрольных заданий. Упражнения в письменной форме: рецептивная и продуктивная активация языкового материала. Писать свои мысли на общественно-культурные, нравственно-эстетические, общественно-бытовые, учебные темы. Написание сочинений и изложений.
Текст
Его смысловая и композиционная целостность. Основная идея текста-тема. Выполнение анализ текста
Функциональные виды языка
Язык общения, функциональные стили и их жанры.
Культура речи. Понятие о культуре речи и ее основные части.

7 класс

Содержание обеспечения создания и развития коммуникативной компетенции.

Повествование о главном герое какого-либо литературного произведения с использованием местоимений “ты” или “он” вместо “Я”.

Написать объявление о каком-либо мероприятии в школе. Написание текста поздравления.

Написание контрольных диктантов с грамматическими заданиями. Построение рассказа по рисунку.

Написание диктантов с грамматическими заданиями различных типов.

Написание изложений с использованием отрывков из литературных произведений, изучаемых по программе.

Перевод предложений, образованных из самостоятельных групп слов.

Писал сочинения о впечатлениях от экскурсий и различных спектаклей-концертов, школьных праздничных вечеров.

Составление плана в соответствии с содержанием текста и рассказ по нему. Составление диалогов и монологов на жизненно-бытовые темы.

Умение излагать содержание заданного текста с соблюдением орфоэпических норм. Содержание обеспечения создания и развития лингвистической компетенции. Повторение пройденного в 6 классе. Морфология. Имя. Повторение и углубление прошлого о названии. Склонение имен существительных с согласными.

Происхождение названия Качество. О качестве повторения и углубления прошлого. Именование качеств. Использование прилагательных в предложении. Вид. Форма повторения и углубления прошлого. Место, время и причинно-следственные связи. Использование форм.

Действие. Мысль о повторении и углублении прошлого. Общие сведения об основе (начальной форме) глагола в татарском языке.

Качество мысли, ее смысл и современные формы. Прилагательные употребляются в речи.

Глагол, его значения, формы, употребление в речи.

Морфологический анализ глаголов. Общие сведения о звуковом сопровождении. Их происхождение, морфолого-синтаксические особенности. Повторить. Словарь слов. Понятие о словах в русском языке. Формы и употребление словосочетаний.

Примечания. В татарском и русском языках фиксаторы имеют много общего, их использование в речи.

Синтаксис. Простая мысль о повторении и углублении прошлого. Причинное состояние, целевое состояние, условное состояние, обратное состояние, их различие. Обобщенное повторение пройденного за год.

Развитие связной речи. Содержание обеспечения создания и развития компетенций в этнокультурной сфере

Изучение материалов, относящихся к данному разделу, осуществляется при реализации коммуникативных и лингвистических компетенций и организуется самим преподавателем. Язык и культура. В языке отражена история и культура народа.

Слова, относящиеся к разговорной речи, их уместное употребление.

Выявление национально-культурных смысловых единиц в произведениях устного народного творчества, относящихся к разным жанрам, в текстах, освещающих литературные и исторические события, разъяснение их значений с помощью различных словарей.

Использование слов, отражающих быт разных народов. Использование мультимедийных средств (электронных ресурсов, интернета), созданных по мотивам сказок.

Содержание обеспечения создания и развития коммуникативной компетенции. Речь. Пообщаться. Умение свободно говорить и общаться на родном языке – важная составляющая культуры. По видам речь бывает устной и письменной, диалогической и монологической, прямой и непрямой.

По сфере употребления речь относится к сфере бытового, Общественно-культурного, научного (научно-учебного), общественно-политического, официально-делового общения. По характеру речевой ситуации и ее основным единицам участники (адресант и адресат) бывают в официальной и неофициальной формах, как заранее подготовленными, так и неподготовленными.

Условия общения: правильное (успешное) общение, причины неудачного общения и способы его предотвращения.

Речевая деятельность. Речь как деятельность. Виды речевой деятельности: слух, речь, чтение и письмо.

Обучение относится к коммуникативно-общественной деятельности личности. Культура работы с книгой. Иметь виды обучения: заочное и заочное обучение, Обучение с переводом и без перевода, подготовительное и неподготовленное обучение, Обучение на уроках и дома. Методы работы с учебниками и другими источниками (СМИ, Интернет).

Слуховое понимание (аудирование), иначе говоря, слушание речи. Его три этапа: фрагментарный, осмысление содержания и смысла. Небольшая (около 300 слов) Подборка текстов литературного, публицистического, учебно-научного, научно-популярного содержания.

Речь-это копия внутренней речи во внешнюю. Понимание общественно-культурных, морально-эстетических, общественно-бытовых, учебных и других тем. Участие в диалоге. Медальные слова. Умение сообщить содержание услышанного и написанного текста в письменной форме в полной, краткой, аннотационной или тезисной форме. Письмо-средство общения и проверки. Проверка уровня усвоения языкового материала с помощью письменных, контрольных заданий. Упражнения в письменной форме: рецептивная и продуктивная, активизация языкового материала. Высказывал свои взгляды на общественно-культурные, морально-эстетические, общественно-бытовые, учебные темы. Сочинения и изложения. Его смысловая и композиционная целостность. Основная мысль текста-тема. Анализ текста. Разговорный язык, функциональные стили и их жанры. Понятие о культуре речи и ее основных частях.

8 класс

Укыган әдәби әсәр героена адреслангаң хат язу.

Тормышта үрнәк булырдай берәр кеше турында очерк язу.

Концертка яки театрга баргач алган тәэсирләр турында сөйләшү, диалогик һәм монологик сөйләм үрнәкләрен табу.

Татар һәм рус телләрендәге гади җөмләләрне төзелешләре ягыннан чагыштыру.

Әдәби геройларга телдән яки язмача характеристика бирү.

Татар телендәге сүз тәртибе үзенчәлекләре булган кыска текстларны тәрҗемә итү.

Экологик темага сочинение элементлары булган изложениеләр язу.

Үтелгән темалар кергән грамматик биремле диктантлар язу.

Сыйныфтан тыш укылган әдәби әсәрләргә таянып, сочинениеләр язу.

Лингвистик компетенцияне булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге

8 сыйныф

V – VII сыйныфларда үткәннәрне кабатлау.
Морфология.
Сыйфат белән рәвеш турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү. Алар арасындагы охшашлыкларны һәм аермаларны күзәтү.
Фигыль турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү. Исем фигыль, аның мәгънәсе, формасы, сөйләмдә кулланылышы.
Инфинитив фигыль. Аның мәгънәсе, формалары, сөйләмдә кулланылышы һәм дөрес язылышы.
Ярдәмче фигыльләр, аларның сөйләмдә кулланылышы.
Кисәкчәләр турында гомуми мәгълүмат. Аларны мәгънәләре буенча төркемләү. Татар телендә кисәкчәләрнең дөрес язылышы.
Ымлыклар турында гомуми мәгълүмат. Аларның ясалу үзенчәлекләре һәм сөйләмдә кулланылышы. Ымлыкларны төркемләү.
Синтаксис.
Хәлләр турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү.
Сүзләр арасында тезүле бәйләнеш. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре, алар янында гомумиләштерүче сүзләр һәм тыныш билгеләре.
Сүзләр арасында ияртүле бәйләнеш. Сүзтезмә, андагы иярүче һәм ияртүче кисәкләр. Татар телендә сүзтезмәләрнең төрләре.

Җөмлә кисәкләренең урнашу тәртибе, аның рус телендәге сүзләрнең урнашу тәртибеннән аермалы яклары.
Гади җөмлә турында үтелгәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү.
Әйтү максаты буенча җөмлә төрләре. Хикәя җөмлә, сорау җөмлә, боеру җөмлә һәм тойгылы җөмләләр (үтелгәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү) һәм алар янында куела торган тыныш билгеләре.
Эндәш сүз һәм кереш сүз турында гомуми төшенчә. Аларның үзенчәлекләре һәм җөмләдәге урыны. Эндәш һәм кереш сүзләр янында тыныш билгеләре.
Раслау һәм инкяр җөмләләр һәм аларның кулланылышы.
Гади җөмләләргә синтаксик анализ ясау.
Гади җөмлә синтаксисын һәм анда кулланыла торган тыныш билгеләрен гомумиләштереп кабатлау.
Бәйләнешле сөйләм үстерү.
Этнокультура өлкәсенә караган компетенцияне булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге
Бу бүлеккә караган материалларны өйрәнү аралашу һәм лингвистик компетенцияләрне гамәлгә ашырганда башкарыла һәм аны укытучы үзе оештыра.
Тел һәм мәдәният. Телдә халык тарихы һәм мәдәниятенең чагылышы.
Татар сөйләм әдәбенә караган сүзләр, аларны урынлы куллану.
Төрле жанрга караган халык авыз иҗаты әсәрләреннән, әдәби һәм тарихи вакыйгаларны яктырткан текстлардан милли-мәдәни эчтәлекле берәмлекләрне табу, аларның мәгънәләрен төрле сүзлекләр ярдәмендә аңлату.
Төрле халыкларның тормыш-көнкүрешен чагылдырган сүзләрне файдалану.
Әкиятләр буенча эшләнгән мультимедиа чараларын (электрон ресурслар, Интернет) файдалану.
Аралашу компетенциясен булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге
Сөйләм. Аралашу.
Ана телендә иркен итеп сөйләшә һәм аралаша белү – мәдәниятлылыкның мөһим өлеше.
Төрләре буенча сөйләм телдән һәм язма формада, диалогик һәм монологик сөйләм, турыдан-туры, турыдан-туры булмаган формаларда була.
Кулланылу өлкәсе буенча сөйләм көнкүреш өлкәсенә, иҗтимагый-мәдәни, фәнни (фәнни-укыту), иҗтимагый-сәяси, рәсми-эшлекле аралашу даирәләренә карый.
Сөйләм ситуациясе һәм аның төп берәмлекләре буенча катнашучылар өчен (адресант һәм адресат), алдан әзерләнеп һәм әзерләнмичә, рәсми һәм рәсми булмаган формаларда була.
Аралашу шартлары: дөрес (уңышлы) аралашу, уңышсыз аралашуның сәбәпләре һәм аны булдырмау юллары ачыклана.
Сөйләм эшчәнлеге
Эшчәнлек буларак сөйләм. Сөйләм эшчәнлеге төрләре: ишетеп аңлау, сөйләү, уку һәм язу.
У к у

Уку шәхеснең аралашу-иҗтимагый эшчәнлегенә карый. Китап белән эшләү культурасы. Уку төрләренә ия булу: эчтән һәм кычкырып уку, тәрҗемә итеп һәм тәрҗемәсез уку, әзерлекле һәм әзерлексез уку, дәрестә һәм өйдә уку. Дәреслек һәм башка чыганаклар белән эшләү алымнары (массакүләм мәгълүмат чаралары, Интернет).

И ш е т е п   а ң л а у

Ишетеп аңлау (аудирование) икенче төрле итеп әйткәндә, сөйләмне тыңлап аңлау. Аның өч этабы: фрагментар, эчтәлекне һәм мәгънәне аңлау. Зур булмаган (300 сүзгә якын) әдәби, публицистик, укыту-фәнни, фәнни-популяр эчтәлектәге текстларны тыңлап аңлау.

С ө й л ә ү

Сөйләү – эчке сөйләмнең тышкы сөйләмгә күчермәсе. Иҗтимагый-мәдәни, әхлакый-эстетик, иҗтимагый-көнкүреш, укыту һәм башка темалар турындагы сөйләмне аңлау. Диалогта катнашу.

Я з у

Ишеткән һәм язган текстның эчтәлеген язма формада тулы, кыскача, аннотация яки тезис формасында хәбәр итә белү. Язу – аралашу һәм тикшерү чарасы. Язмача, контроль биремнәр ярдәмендә тел материалын үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Язма формадагы күнегүләр: рецептив һәм продуктив, тел материалын активлаштыру. Иҗтимагый-мәдәни, әхлакый-эстетик, иҗтимагый-көнкүреш, уку-укытуга караган темаларга үз фикерләреңне язу. Сочинениеләр һәм изложениеләр язу.

Т е к с т Аның мәгънәви һәм композицион бөтенлеге. Текстның төп фикере – тема. Текстка анализ ясау.

Т е л н е ң   ф у н к ц и о н а л ь   т ө р л ә р е. Сөйләмә тел, функциональ стильләр һәм аларның жанрлары.

С ө й л ә м   к у л ь т у р а с ы Сөйләм культурасы турында төшенчә һәм аның төп өлешләре.

Аралашу компетенциясен булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге

9 сыйныф

Туган телне камил белүнең зарурлыгы турында сыйныф алдында чыгыш ясау.

Соңгы вакытта булган берәр вакыйга турында фикер алышу, диалогик һәм монологик сөйләм төзү.

Яраткан берәр шагыйрь иҗатына кыскача күзәтү ясау.

Бирелгән сюжет буенча хикәя язу. Берәр әхлакый темага анкета уздыру өчен, сораулар төзү.

Татар һәм рус телләрендәге җөмләләрне бер телдән икенче телгә тәрҗемә итү күнегүләрен үтәү.

IX сыйныфта өйрәнелгән кушма җөмлә синтаксисы буенча биремнәр кергән диктантлар язу.

Төрле эш кәгазьләре (белдерү, гариза, ышаныч кәгазе h.б.) үрнәкләрен язу.

Иптәшеңнең язма эшен телдән яки язмача бәяләү. Лингвистик компетенцияне булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге

Синтаксис буенча VIII сыйныфта өйрәнгәннәрне кабатлау. Кушма җөмлә синтаксисы һәм сөйләм культурасы.

Кушма җөмлә турында гомуми төшенчә. Кушма җөмлә составындагы җөмләләрнең бәйләнеш төрләре.

Кушма җөмлә төрләре. Тезмә кушма җөмләләр турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү (теркәгечле һәм теркәгечсез тезмә кушма җөмләләр, алар янында тыныш билгеләре).

Иярченле кушма җөмләләр турында гомуми мәгълүмат. Аналитик иярченле кушма җөмләләр. Синтетик иярченле кушма җөмләләр.
Аналитик һәм синтетик иярченле кушма җөмләләрдә бәйләүче чаралар һәм тыныш билгеләре.
Татар һәм рус телләрендә тезмә һәм иярченле кушма җөмләләр. Аларның охшаш һәм үзенчәлекле билгеләре.
Иярчен җөмләләрнең мәгънә ягыннан төрләре. Җөмлә кисәкләре белән иярчен җөмлә төрләре арасындагы мәгънә бәйләнеше.
Иярчен ия җөмләләр. Иярчен хәбәр җөмләләр.
Иярчен аергыч җөмләләр. Иярчен тәмамлык җөмләләр.
Иярчен хәл җөмләләр: иярчен вакыт, иярчен урын, иярчен рәвеш, иярчен күләм, иярчен сәбәп, иярчен максат, иярчен шарт һәм иярчен кире җөмләләр.
Текст һәм пунктуация. Текст турында гомуми төшенчә. Туры һәм кыек сөйләм, алар янында тыныш билгеләре.
Синтаксис һәм пунктуацияне гомумиләштереп кабатлау. Җөмләләргә синтаксик анализ ясау.
Сөйләм культурасы. Әдәби сөйләмнең төп билгеләре: дөрес, ачык, эзлекле, сәнгатьле, аһәңле, җыйнак, матур яңгырашлы сөйләм. Татар әдәби теленең байлыгы һәм тәэсирле булуы. Сөйләмдә калькаларны урынлы куллану.
V– IX сыйныфларда үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау. Бәйләнешле сөйләм үстерү.
Этнокультура өлкәсенә караган компетенцияне булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге
Бу бүлеккә караган материалларны өйрәнү аралашу һәм лингвистик компетенцияләрне гамәлгә ашырганда башкарыла һәм аны укытучы үзе оештыра.
Тел һәм мәдәният. Телдә халык тарихы һәм мәдәниятенең чагылышы. Татар сөйләм әдәбенә караган сүзләр, аларны урынлы куллану.
Төрле жанрга караган халык авыз иҗаты әсәрләреннән, әдәби һәм тарихи вакыйгаларны яктырткан текстлардан милли-мәдәни эчтәлекле берәмлекләрне табу, аларның мәгънәләрен төрле сүзлекләр ярдәмендә аңлату.
Төрле халыкларның тормыш-көнкүрешен чагылдырган сүзләрне файдалану.
Әкиятләр буенча эшләнгән мультимедиа чараларын (электрон ресурслар, Интернет) файдалану.
Аралашу компетенциясен булдыруны һәм үстерүне тәэмин итүнең эчтәлеге. Сөйләм. Аралашу.
Ана телендә иркен итеп сөйләшә һәм аралаша белү – мәдәниятлылыкның мөһим өлеше.
Төрләре буенча сөйләм телдән һәм язма формада, диалогик һәм монологик сөйләм, турыдан-туры, турыдан-туры булмаган формаларда була.
Кулланылу өлкәсе буенча сөйләм көнкүреш өлкәсенә, иҗтимагый-мәдәни, фәнни (фәнни-укыту), иҗтимагый-сәяси, рәсми-эшлекле аралашу даирәләренә карый.
Сөйләм ситуациясе һәм аның төп берәмлекләре буенча катнашучылар өчен (адресант һәм адресат), алдан әзерләнеп һәм әзерләнмичә, рәсми һәм рәсми булмаган формаларда була.
Аралашу шартлары: дөрес (уңышлы) аралашу, уңышсыз аралашуның сәбәпләре һәм аны булдырмау юллары ачыклана.
Сөйләм эшчәнлеге. Эшчәнлек буларак сөйләм. Сөйләм эшчәнлеге төрләре: ишетеп аңлау, сөйләү, уку һәм язу.

У к у. Уку шәхеснең аралашу-иҗтимагый эшчәнлегенә карый. Китап белән эшләү культурасы. Уку төрләренә ия булу: эчтән һәм кычкырып уку, тәрҗемә итеп һәм тәрҗемәсез уку, әзерлекле һәм әзерлексез уку, дәрестә һәм өйдә уку. Дәреслек һәм башка чыганаклар белән эшләү алымнары (массакүләм мәгълүмат чаралары, Интернет).
И ш е т е п а ң л а у. Ишетеп аңлау (аудирование) икенче төрле итеп әйткәндә, сөйләмне тыңлап аңлау. Аның өч этабы: фрагментар, эчтәлекне һәм мәгънәне аңлау. Зур булмаган (300 сүзгә якын) әдәби, публицистик, укыту-фәнни, фәнни-популяр эчтәлектәге текстларны тыңлап аңлау.
С ө й л ә ү. Сөйләү – эчке сөйләмнең тышкы сөйләмгә күчермәсе. Иҗтимагый-мәдәни, әхлакый-эстетик, иҗтимагый-көнкүреш, укыту һәм башка темалар турындагы сөйләмне аңлау. Диалогта катнашу.
Я з у. Ишеткән һәм язган текстның эчтәлеген язма формада тулы, кыскача, аннотация яки тезис формасында хәбәр итә белү. Язу – аралашу һәм тикшерү чарасы. Язмача, контроль биремнәр ярдәмендә тел материалын үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Язма формадагы күнегүләр: рецептив һәм продуктив, тел материалын активлаштыру. Иҗтимагый-мәдәни, әхлакый-эстетик, иҗтимагый-көнкүреш, уку-укытуга караган темаларга үз фикерләреңне язу. Сочинениеләр һәм изложениеләр язу.
Т е к с т
Аның мәгънәви һәм композицион бөтенлеге. Текстның төп фикере – тема. Текстка анализ ясау.
Т е л н е ң ф у н к ц и о н а л ь т ө р л ә р е
Сөйләмә тел, функциональ стильләр һәм аларның жанрлары.
С ө й л ә м к у л ь т у р а с ы
Сөйләм культурасы турында төшенчә һәм аның төп өлешләре.

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН
5 КЛАСС

Дә-рес №	Дәрес темасы	Сәг. саны	Укучыларның эшчәнлек төрләре	Үтәлү вакыты	
				план	факт
1	Туган телем – иркә гөлем. Әңгәмә Лексика бүлеге буенча өйрәнгәннәрне кабатлау	1	Әңгәмәдә катнашу, мәкальләр әйтү, дәреслек белән танышу, күнегүләр эшләү, сөйләм төзү, тезисны аңлату;		
2	Тамыр һәм кушымча темасы буенча өйрәнгәннәрне кабатлау	1	Күнегүләр эшләү, сүзләрне тамыр һәм кушымчаларга аерып язу;		

3	Морфология бүлеге буенча өйрәнгәннәрне кабатлау	1	Өлешчә морфологик анализ ясау, карточкаларда эшләү;		
4	Сүзтезмә һәм җөмлә темасы буенча өйрәнгәннәрне кабатлау	1	Җөмләдән бәйләнешкә кергән сүзләрне парлап аерып чыгарып язу. Сүзтезмәләрне табып язу. Аларда ияртүче һәм ияручe сүзләрне, бәйләүче чараны аерып язу;		
5	Б.с.ү. Тикшерү характерындагы диктант. Алмыш илтабар	1	Ишетеп аңлау, диктантны хатасыз язу;		
6	Б.с.ү. Хаталар өстендә эш Котлау. Фонетика һәм орфоэпия турында гомуми төшенчә. Авазларның ясалу урыннары	1	Үз хаталарыңны табу һәм төзәтү, башкаларны тыңлау, киңәш бирү. Аваз һәм хәрефне аеру. Транскрипцияне язу. Авазларның ясалышында сөйләм органнарының ролен аңлату. Тавышлы, шаулы, борын авазларын әйтү. Авазларны ишетү һәм аеру;		
7	Сузык авазлар	1	Сузык авазларны тартык авазлардан аеру, күнегүләр эшләү. Сузык авазларны тартык авазлардан аеру, күнегүләр эшләү, авазларга характеристика ясау;		
8	Сузык авазларны кабатлау. Сузыклар гармониясе. Сингармонизм законы	1	Сузыклар гармониясенә буйсынган һәм буйсынмаган сүзләрне әйтү, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		
9	Сингармонизм законы темасын ныгыту. Ирен гармониясе	1	Сузыклар гармониясенә буйсынган һәм буйсынмаган сүзләрне әйтү, транскрипция ясау, сүзләрне дөрес уку. Ирен гармониясенә буйсынган һәм буйсынмаган сүзләрне тексттан табу, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		
10	Б.с.ү.Изложение.Казан Кремле -7б	1	Текстны истә калдыру, план төзү, эчтәлекне язу;		
11	Тартык авазлар	1	Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны тикшерү;		
12	Б.с.ү. Фонетика темасы буенча контроль диктант. Җимлек	1	Тартык авазларны тану, дөрес әйтү, характеристика бирү;		
13	Калын һәм нечкә тартыклар	1	Тартыкларны калын һәм нечкәгә аеру, транскрипция ясау;		
14	[в] һәм [w] тартыклары	1	[в] һәм [w] тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү;		
15	[х] һәм [h] тартыклары	1	[х] һәм [h] тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		
16	[к] һәм [г], [къ] һәм [гъ] тартыклары	1	[к] һәм [г], [къ] һәм [гъ]тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		
17	[м], [н] һәм [ң] тартыклары	1	[м], [н] һәм [ң] тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		
18	[ч], [ц] һәм [щ] тартыклары	1	[ч], [ц] һәм [щ] тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау;		

19	[,] һәмзә тартыгы. Тартык ававзларның үзгәреше	1	[,] тартыклары кергән сүзләрне дөрес әйтү һәм язу, сөйләмдә куллану, күнегүләр эшләү, транскрипция ясау. Аваз үзгәрешләре булган сүзләрне тану, дөрес уку һәм язу, транскрипция ясау;		
20	Б.с.ү. Фонетика темасы буенча тест (1 чирек)	1	Ишетеп аңлау, язу, белемнәрне практикада куллану, диктант язу, биремнәрне үтәү;		
21	Хаталар өстендә эш. Кешеләргә карата ихтирамлы булу. БСҮ	1	Хаталар өстендә эш эшләү, үз хатаңны табу һәм төзәтә белү, иптәшеңнең гамәлләрен бәяләү, күрше белән хезмәттәшлек итү, парларда эшләү;		
22	Тартык авазларның үзгәреше	1	Мөстәкыйль рәвештә теманы, куелган проблеманы ачу, аваз үзгәрешләре булган сүзләрне тану, дөрес уку һәм язу, транскрипция ясау. Аваз үзгәрешләре булган сүзләрне тану, дөрес уку һәм язу, транскрипция ясау		
23	Иҗек. Иҗек калыплары. Сүзләрне юлдан – юлга күчерү. Ачык һәм ябык иҗекләр	1	Сүзләрне иҗекләргә бүлү, иҗек калыплары төзү, дөрес язу, иҗек калыплары буенча сүзләр төзү. Иҗек калыплары төзү, иҗекләргә характеристика бирү, фонетик анализ ясау;		
24	Сүз басымы. Сүзләрне дөрес әйтү нормалары	1	Сүзгә басым кую, дөрес уку, басым алмый торган кушымчаларны тану, сүзләрне дөрес басым белән уку, татар телендә басымның соңгы иҗеккә төшүен истә калдыру;		
25	Интонация	1	Әйтелү максатына карап, җөмләләрне дөрес интонация белән уку, күнегүләр эшләү, сөйләм төзү;		
26	Б.с.ү. Изложение. Су асты-66 б.	1	Текстны истә калдыру, план төзү, язмада шигырьләр тыңлау. Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны камилләштерү, үз фикерләрен әйтү һәм язу;		
27	Графика һәм орфография. Баш һәм юл хәрефләре	1	Алфавит белән эшләү тәртибен искә төшерү, сүзләрне дөрес язу;		
28	Аваз һәм хәреф мөнәсәбәте. Сузык аваз хәрефләре. Сузык аваз хәреф-ләренең язылыш үзенчәлекләре	1	Сузык аваз хәрефләрен тану, дөрес язу, аваз белән хәрефнең аермасын аңлау;		
29	Тартык аваз хәрефләре	1	Тартык аваз хәрефләрен тану, дөрес язу, аваз белән хәрефнең аермасын аңлату;		
30	[къ] һәм [гъ] авазларының язуда белдерелүе	1	Күнегүләр эшләү, төшеп калган хәрефләрне куеп язу;		
31	ь һәм ъ хәрефләренең дөрес язылышы. Тест (2 чирек)	1	ь һәм ъ хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку, сөйләмдә урынлы куллану;		
32	Фонетик анализ ясау	1	Фонетик анализ ясау тәртибе белән танышу . Фонетик анализ ясау;		
33	Б.с.ү. Фонетика, орфография темасы буенча контроль изложение. Яз-матур-73 б.	1	Текстны истә калдыру, план төзү, изложение язу. Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны камилләштерү, үз фикерләрен әйтү һәм язу;		

34	Орфография бүлеген кабатлау. Орфографик сүзлек	1	Карточка белән эшләү, кагыйдәләргә мисаллар туплау, сүзлек диктанты язу;		
35	Б.с.ү. Сүзлек диктанты. Фонетик анализ	1	Фонетика, орфография бүлеге буенча алган белемнәрне кабатлау , кагыйдәләрне искә төшерү, сүзлек диктанты язу		
36	Хаталар өстендә эш Автобиография. Фонетика бүлеген кабатлау	1	Хаталар өстендә эш эшләү, автобиография язу. Фонетик анализ ясау, сораулар һәм биремнәр өстендә эшләү;		
37	Лексикология турында төшенчә. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге	1	Лексик берәмлекләрне урынлы куллану, сүз, аның лексик мәгънәсе, туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр, синоним, антоним, омонимнар төшенчәләренә мисаллар китерү; бирелгән сүзләр белән җөмләләр төзеп язу;		
38	Сүз. Сүзнең лексик мәгънәсе	1	Сүзнең лексик һәм грамматик мәгънәләрен табу , сүзлекләр куллану;		
39	Бер һәм күп мәгънәле сүзләр. Туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләр	1	Сүзләрнең мәгънәсен аңлату, чагыштыру, җөмләләр төзү;		
40	Синоним, антоним һәм омоним сүзләр. Татар теленең синонимнар һәм антонимнар сүзлекләре	1	Синоним, антоним һәм омоним сүзләрне сөйләмдә куллану		
41	Килеп чыгышы ягыннан татар теленең сүзлек составы. Куллану өлкәсе буенча татар теленең сүзлек составы. Диалекталь сүзләр	1	Сүзләрнең килеп чыгышын билгеләү, тексттан гомумтөрки һәм алынма сүзләрне табу. Сүзлек составын кулланылыш өлкәсе ягыннан тикшерү, конспект язу, сүзлек куллану;		
42	Терминнар һәм һөнәрчелек сүзләре. Жаргон сүзләр, сленг	1	Һөнәрчелек сүзләрен тану, сөйләмдә куллану, мәгънәсен аңлату;		
43	Куллану активлыгы буенча сүзлек составы. Актив һәм пассив сүзләр. Искергән сүзләр	1	Сүзлек составын кулланылыш активлыгы ягыннан тикшерү, актив һәм пассив сүзләрне аерып язу. Искергән сүзләрне тану, сөйләмдә куллану, мәгънәсен аңлату;		
44	Б.с.ү. Изложение. Сүзләр-115 б.	1	Текстны истә калдыру, план төзү, текстка исем бирү, эзлекле итеп язу. Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны камилләштерү, мөстәкыйль язу;		
45	Неологизмнар	1	Неологизмнарны тану, сөйләмдә куллану, мәгънәсен аңлату;		
46	Фразеология. Фразеологик әйтелмәләр. Фразеологизмнарны сөйләмдә куллану. Фразеологик сүзлек. Фразеологизмнарның әһәмияте	1	Фразеологизмнарны урынлы куллану, сорауларга җавап бирү, фразеологизмнар белән җөмләләр төзү. Фразеологизмнарны сөйләмдә куллану , җөмләләр төзү, фразеологизмнарны сөйләмдә куллану һәм әһәмиятен аңлату;		

47	Б.с.ү. Аңлатмалы диктант. Кышкы чәчәк бәйләме	1	Белемнәрне практикада куллану, диктант язу, бирем үтәү;		
48	Лексикография. Лексик анализ. Лексикология бүлеген кабатлау	1	Сүзлекләр белән танышу, сүзлекләрне куллану, алардан файдалану. Сүзләрнең мәгънәсен, кулланылышын дөрес билгеләү . Лексик анализ ясау, мөстәкыйль эш (тест эшләү); Сүзләрне белеп, урынлы куллану. Күнегүләр эшләү;		
49	Морфемика һәм сүз ясалышы. Тамыр һәм кушымчалар (сүзнең мәгънәле кисәкләре)	1	Тамыр һәм кушымчаны табу , сүзне мәгънәле кисәкләргә таркату;		
50	Төрле сүз төркемнәрен ясаучы кушымчалар	1	Кушымчаларның нинди сүз төркемнәре ясавын ачыклау, тамыр һәм кушымчаларны билгеләү, җөмләләр төзеп язу;		
51	Котроль биремле диктант “Яз”		Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны камилләштерү, эзлекле итеп язу;		
52	Тамырдаш сүзләр	1	Тамырдаш сүзләр табу, сөйләмдә куллану, мисаллар китерү;		
53	Ясагыч кушымчаларны кабатлау	1	Сүзне составы буенча тикшерү, ясагыч кушымчаларны тану;		
54	Б.с.ү. Контроль изложение. Кояштагы тап	1	Текстны истә калдыру, план төзү, изложение язу;		
55	Сүз төзелеше темасын кабатлау	1	Бәйләнешле сөйләм төзү, үз язмаңны камилләштерү, эзлекле итеп язу;		
56	Мөнәсәбәт белдерүче кушымчалар. Бәйләгеч кушымчалар	1	Сүзне составы буенча тикшерү, мөнәсәбәт белдерүче кушымчаларны тану, тамыр һәм кушымчаларны билгеләү. Сүзне составы буенча тикшерү, бәйләгеч кушымчаларны тану, табу;		
57	Модальлек кушымчалары. Кушымчаларны сүзгә ялгау тәртибе	1	Сүзне составы буенча тикшерү, модальлек кушымчаларын тану һәм табу, күнегүләр эшләү. Яңа сүзләр ясау, сүзләрне төрләндерү, таблица тутырып язу		
58	Сүзнең нигезе . Тамыр һәм ясалма сүзләр	1	Сүзнең нигезен табу, тамыр белән чагыштыру. Сүзнең нигезе төшенчәсенең эчтәлеген белү; тамыр һәм ясалма нигезле сүзләрне аеру; сүзләрдә нигезне аеру, бирелгән ясагыч кушымчалар белән сүзләр уйлау;		
59	Б.с.ү. Күрмә диктант. Безнең бакча	1	Диктант текстын уку, язу, бирем үтәү;		
60	Сүз төзелешен тикшерү .Тест (3 чирек)	1	Сүзләрне төзелеше буенча тикшерү, тест эшләү		
61	Б.с.ү. Хат. Б.с.ү. Аңлатма язуы	1	Хат язу тәртибе белән танышу. Хат язу, адреслау, хатларны тикшерү;		
62	Сүз ясалу ысуллары, сүз ясагыч кушымчалар ялгау ысулы. Сүзләрне кушу ысулы, парлы сүзләр	1	Кушымча ялгау ысулы белән сүзләр ясау. Күнегүләр эшләү, сүз составын тикшерү. Сүзне составы буенча тикшерү, ясалу ысулын билгеләү		

63	Тезмә сүзләр. Кушма сүзләр	1	Тезмә сүзләрне таный, сөйләмдә куллана белү,күнегүләр эшләү. Сүзне составы буенча тикшерү, ясалу ысулын билгеләү		
64	Сүзләрне кыскарту ысулы. Сүзләрнең мәгънәсен үзгәртү ысулы	1	Мисаллар белән танышу, күнегүләр эшләү, сөйләм төзү, мисаллар китерү;		
65	Контроль диктант (еллык). Абдулла Алиш	1	Белемнәрне практикада куллану. Текстны тыңлау, язу, бирем үтәү;		
66	Б.с.ү. Хаталар белән эш. Б.с.ү. Сөйләм төзү	1	Хаталар белән эш эшләү, хатаны таба белү , хаталарны кисәтү. Диалогик һәм монологик сөйләм төзү, хаталы җөмләләрне төзәтү;		
67	Тест (4 чирек)	1	Сорауларга төгәл җавап бирү , тест эшләү;		
68	Фонетика бүлеген кабатлау. Лексикология бүлеген кабатлау	1	Фонетик анализ ясау, әңгәмә, сүзләрне дөрес уку. Лексик анализ ясау, әңгәмә, күнегүләр эшләү;		
69	Сүз төзелеше. Сүз ясалышы бүлеген кабатлау. Б.с.ү. Белдерү	1	Сүзләрне төзелеше буенча тикшерү, ясалышы ягыннан төрләрен истә калдыру. Белдерү язу тәртибе белән танышу . Белдерү язу;		
70	5 сыйныфта өйрәнгәннәрне гомумиләштереп кабатлау. Йомгаклау	1	Әңгәмәдә катнашу, күнегүләр эшләү, 5 сыйныфта өйрәнгәннәрне гомумиләштереп кабатлау, сорауларга җавап бирү , ел буе үзләштерелгән белемнәргә йомгак ясау;		

6 КЛАСС

Дә-рес №	Дәрес темасы	Сәгать саны	Укучыларның эшчәнлек төрләре	Үтәлү вакыты	
				план	факт
1	Татар әдәби теле хакында әңгәмә. Фонетиканы кабатлау	1	“Иң матур тел- туган тел, Әнкәм сөйләп торган тел” темасына сөйләшү. Аваз-хәреф анализы, сүзләргә басым кую, күнегүләр эшләү		
2	Лексика буенча үткәннәрне кабатлау. Сүз төзелеше буенча үткәннәрне кабатлау	1	Лексика һәм лексикология буенча 5 класста өйрәнгәннәрне искә төшерү. Сүз төзелеше буенча 5 класста өйрәнгәнәрне искә төшерү, үнегүләр эшләү		

3	Сүз ясалышы буенча үткәннәрне кабатлау	1	Тамыр һәм ясалма сүзләрне, сүзләрнең ясалу ысуллары: кушымча ялгау юлы белән ясалган сүзләр, кушма сүзләр, парлы сүзләр, тезмә сүзләр, кыскартылма сүзләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү		
4	БСҮ.Сочинение элементларын кулланып изложение №1.“ Бәйрәм "	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
5	Хаталарөстендә эш. Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, җөмләнең нигезе булган ия һәм хәбәрне дөрес таба һәм билгели белү, иярчен кисәкләрнең аергыч, тәмамлык, хәл дигән төрләргә бүленүе белү, җыйнак һәм җәенке җөмләне билгеләү, күнегүләр эшләү		
6	БСҮ. “ Көзге урман” темасына хикәя яки шигырь язу	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
7	Морфология турында төшенчә. Тел белеменең бер бүлеге буларак морфология. Сүз төркемнәре турында гомуми мәгълүмат	1	Мәгънәләре һәм грамматик билгеләре буенча бер төркемгә берләштерелә торган сүзләрне сүз төркемнәре дип аталуын аңлау, күнегүләр эшләү		
8	Татар телендә сүз төркемнәре һәм аларны классификацияләү. Исем ясагыч кушымчалар	1	Җөмләдә сүз төркемнәрен билгеләү, сораулар кую, күнегүләр эшләү		
9	Исем. Исем турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү . Исем. Мәгънәсе,билгеләре.	1	Исем сүз төркеменең сорауларын искә төшерү, күнегүләр эшләү. Исемнең үзенчәлекле грамматик билгеләрен тану, ялгызлык һәм уртаклык исемнәрне аеру, дөрес язу		
10	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәрнең дөрес язылышы	1	Ялгызлык, уртаклык исемнәренең дөрес язылу кагыйдәләрен белү, күнегүләр эшләү. Исемнең үзенчәлекле грамматик билгеләрен тану, ялгызлык һәм уртаклык исемнәрне аеру, дөрес язу		
11	Искәртмәле диктант №1. ” Шәфкатьлелек”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
12	Хаталар өстендә эш. БСҮ. Юл йөрү кагыйдәләре турында диалог төзү	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		

13	Мәкалә язу. “Без табигать сакчылары”. Исем ясагыч кушымчалар	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру. Исем ясагыч кушымчаларның, тамырга яки нигезгә ялганып, яңа мәгънәле лексик берәмлек барлыкка китерүе кагыйдәләрен белү, күнегүләр эшләү. Сүз ясагыч кушымчаларны белү, алар белән яңа сүзләр ясау		
14	Исемнәрнең ясалышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		
15	БСҮ.Контроль изложение №2."Таудан таба белән"	1	Эчтәлекне аңлау, гади план нигезендә төгәл итеп язып бирү. Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, изложение язарга өйрәтү		
16	Хаталар өстендә эш. Исемнәрнең берлек-күплек төре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү		
17	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше	1	Баш килештәге исемнәрнең төрле җөмлә кисәге була алуын истә калдыру, күнегүләр эшләү. Сүзләрне килеш белән төрләндерә белү, килешле исемнәрне җөмләдә дөрес куллану, килеш кушымчаларының җөмләдә бәйләүче чара булуын белү. Килеш кушымчаларының функциясен аңлату, тема буенча алган белемнәрне системалаштыру		
18	БСҮ. Тәрҗемә итү күнегүләре	1	Тәрҗемә итү күнекмәләрен булдыру, хикәя төзи белү		
19	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше	1	Җөмләләр язу, сүзләрне килеш белән төрләндерү, күнегүләр эшләү. Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнешендәге үзенчәлекләрне аңлау, җөмләләр язу, сүзләрне килеш белән төрләндерү. Тартымлы исемнәрне килеш белән төрләндерә белү һәм аларны сөйләмдә дөрес куллану		
20	БСҮ.Сайланма диктант №2. ”Кишер”	1	Диктант язу, дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
21	Хаталар өстендә эш. Алынма исемнәрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлекләре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Алынма сүзләрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлекләрен белү. Алыниа сүзләргә кушымча ялгану эзлеклелеген белү		
22	Исемнәрнең җөмләдә кулланылышы. Исемнәрнең төрле ысуллар белән ясалышы	1	Баш килештәге исемнең ия, хәбәр, тәмамлык, аергыч, хәл булып килә алуын белү, күнегүләр эшләү, тест эшләү. Җөмләдән исемнәрне табып, нинди җөмлә кисәге белән белдерелүен белү		

23	Б.с.ү. Хат язу күнекмәләре. Әти-әниеңә яки туганнарыңа рәхмәт хаты язу	1	Рәхмәт хаты язу, язу күнекмәсен камилләштерү		
24	Исемнәрне гомумиләштереп кабатлау. Исемнәргә морфолигик, морфологик-синтаксик анализ	1	Исемнәрне морфологик яктан тикшерү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Исем сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, исемнәргә морфологик анализ ясый белү		
25	БСҮ. “Исемең матур кем куйган?” Гаиләдәге кешеләрнең исем тарихларын язу. Исем темасын кабатлау. Тест	1	Тартым һәм килеш белән төрләнгән ялгызлык исемнәрен кулланып язу, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Тема буенча алган белемнәрне гомумиләштерү , үткәннәрне ныгытуга тест эшләү		
26	Сыйфат турында төшенчә	1	Предметларның билгеләрен әйтү, сыйфатланмыш турында искә төшерү, җөмләдә сыйфатларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, әңгәмәдә катнашу, күнегүләр эшләү		
27	Иҗади диктант №3.”Туган ягым-гөлләр иле”	1	Иҗади диктант язу.		
28	Асыл һәм нисби сыйфатлар. Хикәя язу. “Безнең мәктәп”	1	Асыл һәм нисби сыйфатларның төп билгеләрен үзләштерү, әңгәмәдә катнашу, күнегүләр эшләү. Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
29	Сыйфатларның ясалышы һәм язылышы. Сыйфатларның төрле ысуллар белән ясалышы	1	Сыйфатларның ясалышы буенча белем алу, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сыйфатларның мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү, сыйфатларның ясалышын, төзелешен, сыйфат ясагыч кушымчаларны белү, сыйфатларны дөрес язу		
30	Сыйфат дәрәҗәләре	1	Сыйфатның дәрәҗә формалары, аларның дөрес язылышы, рус телендәге сыйфат дәрәҗәләренең аермасы		
31	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышы	1	Җөмләдә сыйфатларның, гадәттә, аергыч, хәбәр, хәл булып килүе аңлау, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сыйфатларның җөмләдәге функциясен ачыклау		
32	Сыйфатларның исемләшүе. Сыйфатларны кабатлау	1	Кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Исемләшкән сыйфатларны җөмләдән танып белү, исемләшкән сыйфатлар белән җөләләр төзү. Тема буенча үтелгәннәрне кабатлау, тәрҗемә итү		

33	Контроль диктант№4 “Чыршы бизәү”	1	Грамоталылык дәрәҗәсен тикшерү		
34	Хаталарны төзәтү.Сыйфатларга морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, сыйфатларга морфологик анализ ясарга өйрәнү. Тема буенча алган белемнәрне гомумиләштерү, системалаштыру, сыйфатларга морфологик анализ ясый белү. Сыйфатларга морфологик-синтаксик анализ ясарга өйрәнү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		
35	БСҮ. Укылган текстка план төзү	1	Исем, сыйфат темалары буенча алган белемнәрне тикшерү		
36	Сан турында төшенчә. Ясалышы ягыннан сан төрләре	1	Саннарны танып белү, саналанмыш турында искә төшерү, җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре. Ясалышлары буенча саннарның тамыр, кушма, парлы, тезмә төрләре булу, аларның дөрес язылышларын белү, җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре		
37	БСҮ. Русчадан татарчага тәрҗемә итү	1	Тәрҗемә итү күнегүләре булдыру		
38	Гарәп һәм рим цифрларының язылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Гарәп һәм рим цифрларының язылышын белү, саннарны дөрес уку һәм язу		
39	БСҮ. “Беренче татар китабы турында әңгәмә”	1	Текст белән эшләү		
40	Сан төркемчәләре. Төп сан. Тәртип саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре. Кагыйдәләрне искә төшерү. җөмләләрдән тәртип саннарын табу, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		
41	Бүлем саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы. Чама саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү. җөмләләрдән бүлем саннарын табу, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Уку, күнегүләр эшләү, җөмләләрдән чама саннарын табу		
42	Җыю саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Уку, күнегүләр эшләү, җөмләләрдән җыю саннарын табу		

43	Изложение №3. " Балык сөзү"	1	Катлаулы план төзү, шул нигездә фикерне эзлекле язу. Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, изложение язарга өйрәтү		
44	Хаталарны төзәтү.Саннарның җөмләдә кулланылышы	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Җөмләдән саннарны табып, нинди җөмлә кисәге белән белдерелүен белү		
45	Саннарны гомумиләштереп кабатлау	1	Сан турында белемнәрне системалаштыру, тест,күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сан сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, саннарга морфологик анализ ясый белү		
46	Саннарга морфологик, морфологик-синтаксик анализ	1	Саннарга морфологик анализ ясау. Сан сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, саннарга морфологик анализ ясый белү		
47	Сүзлек диктанты язу	1	Грамоталылык дәрәҗәсен тикшерү		
48	Хаталарны төзәтү. Рәвеш турында төшенчә	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, рәвешне башка сүз төркемнәреннән аеру, аларны телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллану		
49	Рәвешнең лексик-грамматик һәм морфологик-синтаксик билгеләре. Рәвешләрдә басым	1	Рәвеш турында төшенчә булдыру, рәвешләрне танып белү, сөйләмдә куллану		
50	Рәвешләрнең ясалышы, дөрес язылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Рәвешләрнең мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү,рәвешләрнең ясалышын, төзелешен, рәвеш ясагыч кушымчаларны белү, рәвешләрне дөрес язу		
51	Рәвеш дәрәҗәләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү		
52	БСҮ.Изложение №4.“Чуар тавык һәм Җамал әби”	1	Катлаулы план төзү, шул нигездә фикерне эзлекле язу		

53	Хаталар өстендә эш. Рәвеш төркемчәләре. Саф рәвешләр	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Рәвеш төркемчәләре турындагы төшенчәне белү, рәвешләрне сөйләмдә куллану һәм дөрес язу, җөмләдәге функциясен белү. Саф рәвешләрне таный, сөйләмдә куллана белү		
54	Күләм-чама рәвешләре. БСҮ Рәвешләр кертеп хикәя язу	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Күләм-чама рәвешләрен аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
55	Охшату-чагыштыру рәвешләре. Вакыт рәвешләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Вакыт рәвешләрен таный, сөйләмдә урынлы куллана белү		
56	Урын рәвешләре. Сәбәп-максат рәвешләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Орфографик кагыйдәләрнең үзләштерелү дәрәҗәсен тикшерү, сәбәп-максат рәвешләренең грамматик үзенчәлекләре белән таныштыру		
57	БСҮ. Хикәя язу. 'Туган ягым"	1	Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, иҗади эш эшләү		
58	Хаталар өстендә эш. Рәвеш темасын кабатлау. Рәвешләрне гомумиләштереп кабатлау	1	Рәвеш темасы буенча алган белемнәрне системалаштыру. Тема буенча үтелгәннәрне камилләштерү күнегүләре, рәвешләргә морфологик анализ ясау.. Рәвеш сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, рәвешләргә морфологик анализ ясый белү		
59	Контроль диктант №6. ."9 нчы май истәлеге"	1	Диктант язу		
60	Хаталарны төзәтү. Рәвешләргә морфологик һәм морфологик-синтаксик анализ	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү морфологик, морфологик-синтаксик анализ тәртибен белү. Рәвеш сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, рәвешләргә морфологик анализ ясый белү		
61	Алмашлык турында төшенчә. Алмашлыкларның ясалышы	1	Үзләрен атамыйча гына зат яки предметларга, аларның билгесе яки санына һәм хәлләренә күрсә тә торган сүзнең төркеменең алмашлык дип аталуын белү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Ясалышлары буенча		

			алмашлыкларның тамыр, ясалма, кушма, парлы, тезмә булуларын аңлау, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү		
62	Алмашлык төркемчәләре. Зат алмашлыклары. БСҮ. Тәрҗемә итү. Тартым алмашлыклары	1	Алмашлыкларның мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү, алмашлыкларның ясалышын, төзелешен белү, алмашлыкларны танып белү . Текст буенча эш, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Зат алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
63	Күрсәтү алмашлыклары. Күрсәтү алмашлыкларының тартым, килеш белән төрләнеше	1	Күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Күрсәтү алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү. Күрсәтү алмашлыкларын килеш белән, тартым белән төрләндерә белү һәм аларны сөйләмдә дөрес куллану		
64	Сорау алмашлыклары. Билгеләү алмашлыклары.Тартым белән төрләнеше	1	Күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Билгеләү алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү, билгеләү алмашлыкларын килеш белән, тартым белән төрләндерә белү		
65	БСҮ. Газетага мәкалә язу. Билгесезлек алмашлыклары. Юклык алмашлыклары	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру. Билгесезлек алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү. Юклык алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
66	Алмашлыкларны кабатлау. Алмашлыкларга морфологик. морфологик-синтаксик анализ	1	Алмашлык сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, алмашлыкларга морфологик анализ ясый белү . Тест, күнегүләр эшләү		
67	Контроль изложение №5. ”Кошлар килә”	1	Текстны җәенкеләндереп, төрле дәрәҗәдәге сыйфатларны файдаланып язу. Текстның төп фикерен аңлап, эчтәлеге буенча гади план төзи алу, план буенча текст эчтәлеген төгәл итеп яза белү, дөрес язу күнекмәләре булдыру		
68	Алмашлыкларның җөмләдә кулланылышы. БСҮ. Телеграмма, котлау открыткасы язу, гариза язу	1	Алмашлык темасы буенча алган белемнәрне тикшерү. Эш кәгазьләре үрнәкләре белән танышу, телеграмма,котлау открыткасы, гариза язу		
69	Контроль диктант (еллык) “Кошларның файдасы”	1	Уку елы дәвамында үтелгәннәрне кабатлау, контроль диктант язу		

70	Уку елы дәвамында үтелгәннәрне кабатлау. Йомгаклау дәрес	1	Морфология бүлеге буенча алган белемнәрне системалаштыру. Үткәннәрне ныгытуга күнегүләр эшләү		

7 класс

Дә-рес №	Дәрес темасы	Сәгать саны	Укучыларның эшчәнлек төрләре	Үткәрү вакыты	
				план	факт
1	БСҮ. Туган телем – иркә гөлем. Развите речи. Родной язык-любимый цветок	1	Бирелгән тема буенча 8 -10 җөмләдән торган хикәя язу. Телгә ихтирам тәрбияләү		
2	Исем. Исем-сүз төркеме.Существительное. Имя существительное-часть речи	1	Исем сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау. Аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану. Исемнәргә морфологик анализ ясый белү		
3	Сыйфат. Прилагательное	1	Сыйфат сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау. Аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану. Сыйфатларга морфологик анализ ясау		
4	Сан. Числительное	1	Сан сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау. Аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану. Саннарга морфологик анализ ясый белү		
5	Алмашлык. Местоимение	1	Алмашлык сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау. Аларны дөрес язу, сөйләмдә дөрес куллану. Алмашлыкларга морфологик анализ ясау		
6	Рәвеш. Наречие	1	Рәвеш сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау. Аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану. Рәвешләргә морфологик анализ ясый белү		

7	Тикшерү диктанты “Яшенле яңгыр”. Диктант “Дождь с молнией”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		
8	Хаталар өстендә эш. Фигыль. Фигыль нигезе. Глагол .Основа глагола	1	Фигыль сүз төркемен танып белү . Эшне, хәрәкәтне, хәлне белдерүче фигыльләрне аеру. Фигыльнең башлангыч формасын белү		
9	Фигыльләрнең барлык-юклык формасы. БСҮ. Рус теленнән татар теленә тәрҗемә. Положительная и отрицательная форма глагола. Перевод с русского на татарский язык	1	Фигыльнең барлык-юклык төрен аеру. Юклык төрендәге фигыльләрдә басымны дөрес кую. Тәрҗемә итә белү күнекмәләрен үстерү		
10	Фигыль юнәлешләре. Залоги глагола	1	Фигыль юнәлешләрен аера белү, аларны сөйләмдә дөрес куллана белү. Рус теленнән аермасын белү		
11	Фигыль төркемчәләре. Виды глаголов	1	Фигыль төркемчәләре турындагы төшенчәне белү		
12	БСҮ. Изложение. "Боз астындагы җыр". «Песня над льдом»	1	Тыңлаган текстның эчтәлеген тулы, эзлекле һәм дөрес итеп язу		
13	Затланышлы фигыльләр. Боерык фигыль. Спрягаемые глаголы, Повелительное наклонение глагола	1	Боерык фигыльнең мәгънәләрен аера белү		
14	Боерык фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше. Боерык фигыльләрнең кулланылышы. Склонение повелительного наклонения глагола по лицам, числам	1	Зат-сан белән төрләндерә белү. Боерык фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллану, басымны дөрес куеп уку		
15	БСҮ. Эш кәгазьләре. Белдерү. Объявление	1	Язма сөйләм үстерү. Белдерү яза белү		

16	Диктант “Урманның әһәмияте”. “Значение леса”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		
17	Хаталар өстендә эш. Теләк фигыль. Хикәя фигыль. Желательное наклонения глагола. Глагол изъявительного наклонения	1	Хикәя фигыльнең мәгънәләрен аера белү		
18	Хәзерге заман хикәя фигыль. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше.Настоящее время изъявительного наклонения глагола, склонение по лицам,числам	1	Хәзерге заман хикәя фигыльне танып белү. Хәзерге заман хикәя фигыльне зат-сан белән төрләндерә белү		
19	Хәзерге заман хикәя фигыльнең мәгънәләре. БСҮ. Картина, күренеш буенча хикәя. Настоящее время изъявительного наклонения глагола	1	Хәзерге заман хикәя фигыльнең мәгънәләрен белү. Язма сөйләм үстерү		
20	Билгеле үткән заман хикәя фигыль. Билгелесез үткән заман хикәя фигыль. Прошедшее время изъявительного наклонения глагола	1	Билгеле үткән заман хикәя фигыльне танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Зат-сан белән төрләндерә белү. Билгесез үткән заман хикәя фигыльне танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Зат-сан белән төрләндерә белү		
21	Үткән заман хикәя фигыльнең мәгънәләре. БСҮ. Теле татлының дусты күп. Прошедшее время изъявительного наклонения глагола	1	Үткән заман хикәя фигыльнең мәгънәләрен белү. Хикәяләү тибындагы текст язуның үзенчәлекләрен актуальләштерү, язу күнекмәсен камилләштерү		
22	Билгеле киләчәк заман хикәя фигыль. Билгесез киләчәк заман хикәя	1	Билгеле киләчәк заман хикәя фигыльне танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Зат-сан белән төрләндерә белү. Билгесез киләчәк заман хикәя фигыльне танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Зат-сан белән төрләнд		

	фигыль. Будущее время изъявительного наклонения глагола				
23	Киләчәк заман хикәя фигыльнеӊ мәгънәләре. Будущее время изъявительного наклонения глагола	1	Киләчәк заман хикәя фигыльнеӊ мәгънәләрен белү		
24	Диктант. “Гөлҗимеш”. “Шиповник”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		
25	Хаталар өстендә эшләү. Тест	1	Хаталар өстендә эшли белү		
26	Шарт фигыль. Шарт фигыльнеӊ җөмләдә кулланылышы.Условное наклонение глагола	1	Шарт фигыльне танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Зат-сан белән төрләндерә белү. Шарт фигыльне сөйләмдә дөрес куллану		
27	Шарт фигыльнеӊ теләкне һәм үтенечне белдерү формалары. Формы выражения желания и просьбы	1	Шарт фигыльнеӊ мәгънәсен, төрләнешен, ясалышын белү. Сөйләмдә дөрес куллану		
28	БСҮ. Изложение “Уртаклык”. “Общность”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		
29	Сыйфат фигыль. Хәзерге заман сыйфат фигыль. Причастие. Настоящее время	1	Сыйфат фигыльне танып белү. Хикәя фигыльләрне сыйфат фигыльдән аера белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Хәзерге заман сыйфат фигыльләр		
30	Үткән заман сыйфат фигыль. Прошедшее время	1	Үткән заман сыйфат фигыльләрне сөйләмдә танып белү		
31	Киләчәк заман сыйфат фигыль. Будущее время	1	Киләчәк заман сыйфат фигыльне танып белү. Морфологик анализ ясый		
32	Диктант. “Чит илләрдәге татарлар”. “Татары за рубежом”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		

33	БСҮ. Диалог төзү. Хаталар өстендә эшләү. Развитие речи. Диалог	1	Сөйләм телен баету. Бирелгән репликалардан диалог төзү		
34	Хәл фигыль. Хәл фигыльнең кулланылышы һәм дөрес язылышы. Деепричастие	1	Хәл фигыльне танып белү, төрләрен белү. Хәл фигыльләрнең кулланышын белү һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру. Морфологик анализ ясый белү		
35	БСҮ. Эш кәгазьләре. Котлау тексты. Поздравление	1	Язма сөйләм үстерү. Котлау кәгазе язу күнекмәсе булдыру		
36	Исем фигыльнең фигыль һәм исем белән уртак яклары. Исем фигыльнең исемгә әйләнү очраклары. Имя действия	1	Исем фигыльне танып белү, исем һәм фигыль белән уртак һәм аермалы якларын белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Исем фигыльне исемнән аера белү. Морфологик анализ ясый белү		
37	БСҮ. Яраткан әдәби геройга характеристика. Характеристика любимому герою	1	Язу күнекмәләрен формалаштыру		
38	Инфинитив	1	Инфинитивны танып белү. Сөйләмдә дөрес куллану		
39	Диктант. “Музыка-серле дөнья”. “Музыка-секретный мир”	1	Язу күнекмәләре формалаштыру		
40	Ярдәмче фигыльләр. Хаталар өстендә эшләү. Мөстәкыйль фигыльләрнең ярдәмче фигыльләр ролендә йөрүе. Вспомогательные гланолы	1	Ярдәмче фигыльләрне танып белү. Мөстәкыйль фигыльләрне ярдәмче фигыльләрдән аера белү. Сөйләмдә дөрес куллану		
41	БСҮ. Рус теленнән татар теленә тәрҗемә . Перевод с русского на татарский язык	1	Тәрҗемә итә белү күнекмәләрен үстерү		
42	Фигыльләрнең ясалышы. Фигыльләрнең төрле җөмлә	1	Фигыльләрнең ясалышын белү. Фигыльләрнең нинди җөмлә кисәкләре булып йөрүен белү		

	кисәкләре булып йөрүе. Преобразование глаголов				
43	Фигыльләргә морфологик анализ ясау. БСҮ. Кайсы һөнәр яхшырак? Морфологический анализ глагола	1	Фигыльләргә морфологик анализ ясый белү. Хикәяләү тибындагы текст язуның үзенчәлекләрен актуальләштерү, язу күнекмәсен камилләштерү		
44	Кабатлау. Затланышлы фигыльләр. Спрягаемые глаголы	1	Фигыльгә морфологик анализ ясый белү. Фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллану һәм язу		
45	Гомумиләштереп фигыльләрне кабатлау. Повторение глаголов	1	Фигыльгә морфологик анализ ясый белү. Фигыльләрне сөйләмдә дөрес куллану һәм язу		
46	Контроль диктант. “Һәйкәлләр янында уйлану”. “Задумки возле памятника”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
47	Хаталар өстендә эшләү. Тест. Аваз ияртемнәре. Звукоподражательные слова	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру. Аваз ияртемнәрен танып белү, сөйләмдә дөрес куллану		
48	Аваз ияртемнәренең ясалуы һәм морфологик-синтаксик үзенчәлекләре. Морфологик-синтактик анализ звукоподражательных слов	1	Аваз ияртемнәренең дөрес язылышын белү		
49	БСҮ. Изложение. “Җиңү алмагачлары”. “Яблони Победы”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
50	Аваз ияртемнәренең сүзләр ясауга нигез булып торуы. Аваз ияртемнәренә морфологик анализ. Звукоподражательные слова, морфологический анализ	1	Аваз ияртемнәреннән ясалган сүзләрне белү. Аларны дөрес язу. Аваз ияртемнәренә морфологик анализ ясый белү. Аларны дөрес язу		

51	Хәбәрлек сүзләр. Хәбәрлек сүзләрнең формалары һәм җөмләдә кулланылышы. Предикативные слова	1	Хәбәрлек сүзләрне танып белү, дөрес куллану. Хәбәрлек сүзләрнең формаларын һәм җөмләдә кулланылышын белү		
52	Хәбәрлек сүзләргә морфологик анализ.Морфологический анализ	1	Хәбәрлек сүзләргә морфологик анализ ясый белү		
53	Диктант. “Күзләр”. “Глаза”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
54	Бәйлек. Хаталар өстендә эшләү. Бәйлекләрнең төркемчәләре. Послеслоги	1	Бәйлекләрне калган сүз төркемнәреннән аеру. Сөйләмдә дөрес куллану. Бәйлекләрнең төркемчәләрен белү		
55	БСҮ. Рус теленнән татар теленә тәрҗемә. Бәйлек сүзләр. Послесложные слова	1	Тәрҗемә итә белү күнекмәләрен үстерү. Бәйлек сүзләрне белү. Исемнәрдән аера белү		
56	Бәйлекләргә морфологик анализ. Морфологический анализ	1	Бәйлекләргә морфологик анализ ясый белү		
57	Диктант. “Кактус турында”. “О кактусе”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
58	Хаталар өстендә эшләү. Тест. Теркәгеч. Союзы	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру. Теркәгечләрне аера белү, куллану максатын белү		
59	Теркәгечнең төркемчәләре. БСҮ. Хикәя язу. План төзү. Бәйрәмнәр. Союзы. Праздники	1	Теркәгечнең төркемчәләрен белү. Сөйләмдә дөрес куллану. Язма сөйләм күнекмәләре булдыру		
60	Теркәгеч сүзләр. Теркәгечләрнең дөрес язылышы. Теркәгечләргә морфологик анализ. Союзные слова, морфологический анализ	1	Теркәгеч сүзләрне белү. Теркәгечләрнең дөрес язылышын белү. Теркәгечләргә морфологик анализ ясый белү		

61	Диктант. “Урманның әһәмияте”. “значение леса”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
62	Кисәкчә. Хаталар өстендә эшләү. Кисәкчәләрнең төркемчәләре. Частица	1	Кисәкчәләрне танып белү. Кисәкчәләрнең төркемчәләрен белү. Сөйләмдә дөрес куллану		
63	БСҮ. Изложение. “Көтүчеләр”. “Пастухи”	1	Бирелгән текстның телен һәм стилен саклап язу		
64	Кисәкчәләрнең дөрес язылышы. Кисәкчәләргә морфологик анализ. Частицы , морфологический анализ	1	Кисәкчәләрне дөрес язу. Кисәкчәләргә морфологик анализ ясый белү		
65	Ымлыклар. Ымлыклар янында тыныш билгеләре. Междометие	1	Ымлыкларны танып белү. Аларны дөрес язу. Ымлыклар янында тыныш билгеләрен дөрес куллану. Ымлыкларга морфологик анализ ясый белү		
66	Контроль диктант (еллык) “Нәүрүз”. “Навруз”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
67	Хаталар өстендә эшләү. Ымлыклар. Междометие	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
68	Гомумиләштереп кабатлау. Затланышлы фигыльләр һәм затланышсыз фигыльләр. Акт язу. Повторение. Спрягаемые и неспрягаемые глаголы	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру. Бәйләнешле сөйләмне үстерү. Алган белемнәрне системалаштыру		
69	Гомумиләштереп кабатлау. Бәйләгеч сүз төркемнәре һәм модаль сүз төркемнәре. Модальные части речи	1	Алган белемнәрне системалаштыру		
70	Синтаксис.	1	Синтаксис.		

	Гади җөмлә турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү. Сәбәп хәле, максат хәле, шарт хәле, кире хәл, аларның аерымлануы.Синтаксис. Простое предложение		Гади җөмлә турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү. Сәбәп хәле, максат хәле, шарт хәле, кире хәл, аларның аерымлануын белү		

8 класс

Дә-рес №	Дәрес темасы	Сәгать саны	Укучыларның эшчәнлек төрләре	Үткәрү вакыты план	Үткәрү вакыты факт
1	Татар әдәби теле хакында әңгәмә. Фонетиканы кабатлау	1	“Иң матур тел- туган тел, Әнкәм сөйләп торган тел” темасына сөйләшү. Аваз-хәреф анализы, сүзләргә басым кую, күнегүләр эшләү		
2	Лексика буенча үткәннәрне кабатлау. Сүз төзелеше буенча үткәннәрне кабатлау	1	Лексика һәм лексикология буенча 5 класста өйрәнгәннәрне искә төшерү. Сүз төзелеше буенча 5 класста өйрәнгәнәрне искә төшерү, үнегүләр эшләү		
3	Сүз ясалышы буенча үткәннәрне кабатлау	1	Тамыр һәм ясалма сүзләрне, сүзләрнең ясалу ысуллары: кушымча ялгау юлы белән ясалган сүзләр, кушма сүзләр, парлы сүзләр, тезмә сүзләр, кыскартылма сүзләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү		
4	БСҮ.Сочинение элементларын кулланып изложение №1.“ Бәйрәм "	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
5	Хаталарөстендә эш. Җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, җөмләнең нигезе булган ия һәм хәбәрне дөрес таба һәм билгели белү, иярчен кисәкләрнең аергыч, тәмамлык, хәл дигән төрләргә бүленүе белү, җыйнак һәм җәенке җөмләне билгеләү, күнегүләр эшләү		

6	БСҮ. “ Көзге урман” темасына хикәя яки шигырь язу	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
7	Морфология турында төшенчә. Тел белеменең бер бүлеге буларак морфология. Сүз төркемнәре турында гомуми мәгълүмат	1	Мәгънәләре һәм грамматик билгеләре буенча бер төркемгә берләштерелә торган сүзләрне сүз төркемнәре дип аталуын аңлау, күнегүләр эшләү		
8	Татар телендә сүз төркемнәре һәм аларны классификацияләү. Исем ясагыч кушымчалар	1	Җөмләдә сүз төркемнәрен билгеләү, сораулар кую, күнегүләр эшләү		
9	Исем. Исем турында үткәннәрне кабатлау һәм тирәнәйтү . Исем. Мәгънәсе,билгеләре.	1	Исем сүз төркеменең сорауларын искә төшерү, күнегүләр эшләү. Исемнең үзенчәлекле грамматик билгеләрен тану, ялгызлык һәм уртаклык исемнәрне аеру, дөрес язу		
10	Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәрнең дөрес язылышы	1	Ялгызлык, уртаклык исемнәренең дөрес язылу кагыйдәләрен белү, күнегүләр эшләү. Исемнең үзенчәлекле грамматик билгеләрен тану, ялгызлык һәм уртаклык исемнәрне аеру, дөрес язу		
11	Искәртмәле диктант №1. ” Шәфкатьлелек”	1	Дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
12	Хаталар өстендә эш. БСҮ. Юл йөрү кагыйдәләре турында диалог төзү	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
13	Мәкалә язу. “Без табигать сакчылары”. Исем ясагыч кушымчалар	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру. Исем ясагыч кушымчаларның, тамырга яки нигезгә ялганып, яңа мәгънәле лексик берәмлек барлыкка китерүе кагыйдәләрен белү, күнегүләр эшләү. Сүз ясагыч кушымчаларны белү, алар белән яңа сүзләр ясау		
14	Исемнәрнең ясалышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		

15	БСҮ.Контроль изложение №2."Таудан таба белән"	1	Эчтәлекне аңлау, гади план нигезендә төгәл итеп язып бирү. Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, изложение язарга өйрәтү		
16	Хаталар өстендә эш. Исемнәрнең берлек-күплек төре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү		
17	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше	1	Баш килештәге исемнәрнең төрле җөмлә кисәге була алуын истә калдыру, күнегүләр эшләү. Сүзләрне килеш белән төрләндерә белү, килешле исемнәрне җөмләдә дөрес куллану, килеш кушымчаларының җөмләдә бәйләүче чара булуын белү. Килеш кушымчаларының функциясен аңлату, тема буенча алган белемнәрне системалаштыру		
18	БСҮ. Тәрҗемә итү күнегүләре	1	Тәрҗемә итү күнекмәләрен булдыру, хикәя төзи белү		
19	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше	1	Җөмләләр язу, сүзләрне килеш белән төрләндерү, күнегүләр эшләү. Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнешендәге үзенчәлекләрне аңлау, җөмләләр язу, сүзләрне килеш белән төрләндерү. Тартымлы исемнәрне килеш белән төрләндерә белү һәм аларны сөйләмдә дөрес куллану		
20	БСҮ.Сайланма диктант №2. ”Кишер”	1	Диктант язу, дөрес язу күнекмәләрен булдыру		
21	Хаталар өстендә эш. Алынма исемнәрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлекләре	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Алынма сүзләрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлекләрен белү. Алыниа сүзләргә кушымча ялгану эзлеклелеген белү		
22	Исемнәрнең җөмләдә кулланылышы. Исемнәрнең төрле ысуллар белән ясалышы	1	Баш килештәге исемнең ия, хәбәр, тәмамлык, аергыч, хәл булып килә алуын белү, күнегүләр эшләү, тест эшләү. Җөмләдән исемнәрне табып, нинди җөмлә кисәге белән белдерелүен белү		
23	Б.с.ү. Хат язу күнекмәләре. Әти-әниеңә яки туганнарыңа рәхмәт хаты язу	1	Рәхмәт хаты язу, язу күнекмәсен камилләштерү		

24	Исемнәрне гомумиләштереп кабатлау. Исемнәргә морфолигик, морфологик-синтаксик анализ	1	Исемнәрне морфологик яктан тикшерү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Исем сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, исемнәргә морфологик анализ ясый белү		
25	БСҮ. “Исемең матур кем куйган?” Гаиләдәге кешеләрнең исем тарихларын язу. Исем темасын кабатлау. Тест	1	Тартым һәм килеш белән төрләнгән ялгызлык исемнәрен кулланып язу, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Тема буенча алган белемнәрне гомумиләштерү , үткәннәрне ныгытуга тест эшләү		
26	Сыйфат турында төшенчә	1	Предметларның билгеләрен әйтү, сыйфатланмыш турында искә төшерү, җөмләдә сыйфатларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, әңгәмәдә катнашу, күнегүләр эшләү		
27	Иҗади диктант №3.”Туган ягым-гөлләр иле”	1	Иҗади диктант язу.		
28	Асыл һәм нисби сыйфатлар. Хикәя язу. “Безнең мәктәп”	1	Асыл һәм нисби сыйфатларның төп билгеләрен үзләштерү, әңгәмәдә катнашу, күнегүләр эшләү. Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру		
29	Сыйфатларның ясалышы һәм язылышы. Сыйфатларның төрле ысуллар белән ясалышы	1	Сыйфатларның ясалышы буенча белем алу, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сыйфатларның мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү, сыйфатларның ясалышын, төзелешен, сыйфат ясагыч кушымчаларны белү, сыйфатларны дөрес язу		
30	Сыйфат дәрәҗәләре	1	Сыйфатның дәрәҗә формалары, аларның дөрес язылышы, рус телендәге сыйфат дәрәҗәләренең аермасы		
31	Сыйфатларның җөмләдә кулланылышы	1	Җөмләдә сыйфатларның, гадәттә, аергыч, хәбәр, хәл булып килүе аңлау, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сыйфатларның җөмләдәге функциясен ачыклау		

32	Сыйфатларның исемләшүе. Сыйфатларны кабатлау	1	Кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Исемләшкән сыйфатларны җөмләдән танып белү, исемләшкән сыйфатлар белән җөләләр төзү. Тема буенча үтелгәннәрне кабатлау, тәрҗемә итү		
33	Контроль диктант№4 “Чыршы бизәү”	1	Грамоталылык дәрәҗәсен тикшерү		
34	Хаталарны төзәтү.Сыйфатларга морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, сыйфатларга морфологик анализ ясарга өйрәнү. Тема буенча алган белемнәрне гомумиләштерү, системалаштыру, сыйфатларга морфологик анализ ясый белү. Сыйфатларга морфологик-синтаксик анализ ясарга өйрәнү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		
35	БСҮ. Укылган текстка план төзү	1	Исем, сыйфат темалары буенча алган белемнәрне тикшерү		
36	Сан турында төшенчә. Ясалышы ягыннан сан төрләре	1	Саннарны танып белү, саналанмыш турында искә төшерү, җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре. Ясалышлары буенча саннарның тамыр, кушма, парлы, тезмә төрләре булу, аларның дөрес язылышларын белү, җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре		
37	БСҮ. Русчадан татарчага тәрҗемә итү	1	Тәрҗемә итү күнегүләре булдыру		
38	Гарәп һәм рим цифрларының язылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Гарәп һәм рим цифрларының язылышын белү, саннарны дөрес уку һәм язу		
39	БСҮ. “Беренче татар китабы турында әңгәмә”	1	Текст белән эшләү		
40	Сан төркемчәләре. Төп сан. Тәртип саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Җөмләдә саннарны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану күнекмәләре. Кагыйдәләрне искә төшерү. җөмләләрдән тәртип саннарын табу, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу		

41	Бүлем саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы. Чама саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү. җөмләләрдән бүлем саннарын табу, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Уку, күнегүләр эшләү, җөмләләрдән чама саннарын табу		
42	Җыю саннары. Аларның мәгънәсе һәм кулланылышы	1	Уку, күнегүләр эшләү, җөмләләрдән җыю саннарын табу		
43	Изложение №3. " Балык сөзү"	1	Катлаулы план төзү, шул нигездә фикерне эзлекле язу. Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, изложение язарга өйрәтү		
44	Хаталарны төзәтү.Саннарның җөмләдә кулланылышы	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, әңгәмәдә катнашу. Җөмләдән саннарны табып, нинди җөмлә кисәге белән белдерелүен белү		
45	Саннарны гомумиләштереп кабатлау	1	Сан турында белемнәрне системалаштыру, тест,күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Сан сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, саннарга морфологик анализ ясый белү		
46	Саннарга морфологик, морфологик-синтаксик анализ	1	Саннарга морфологик анализ ясау. Сан сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, саннарга морфологик анализ ясый белү		
47	Сүзлек диктанты язу	1	Грамоталылык дәрәҗәсен тикшерү		
48	Хаталарны төзәтү. Рәвеш турында төшенчә	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, рәвешне башка сүз төркемнәреннән аеру, аларны телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллану		
49	Рәвешнең лексик-грамматик һәм морфологик-синтаксик билгеләре. Рәвешләрдә басым	1	Рәвеш турында төшенчә булдыру, рәвешләрне танып белү, сөйләмдә куллану		
50	Рәвешләрнең ясалышы, дөрес язылышы	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Рәвешләрнең мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү,рәвешләрнең		

			ясалышын, төзелешен, рәвеш ясагыч кушымчаларны белү, рәвешләрне дөрес язу		
51	Рәвеш дәрәҗәләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү		
52	БСҮ.Изложение №4.“Чуар тавык һәм Җамал әби”	1	Катлаулы план төзү, шул нигездә фикерне эзлекле язу		
53	Хаталар өстендә эш. Рәвеш төркемчәләре. Саф рәвешләр	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Рәвеш төркемчәләре турындагы төшенчәне белү, рәвешләрне сөйләмдә куллану һәм дөрес язу, җөмләдәге функциясен белү. Саф рәвешләрне таный, сөйләмдә куллана белү		
54	Күләм-чама рәвешләре. БСҮ Рәвешләр кертеп хикәя язу	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Күләм-чама рәвешләрен аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
55	Охшату-чагыштыру рәвешләре. Вакыт рәвешләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Вакыт рәвешләрен таный, сөйләмдә урынлы куллана белү		
56	Урын рәвешләре. Сәбәп-максат рәвешләре	1	Кагыйдәләрне искә төшерү,уку, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Орфографик кагыйдәләрнең үзләштерелү дәрәҗәсен тикшерү, сәбәп-максат рәвешләренең грамматик үзенчәлекләре белән таныштыру		
57	БСҮ. Хикәя язу. 'Туган ягым"	1	Укучыларның белемнәрен исәпкә алу, иҗади эш эшләү		
58	Хаталар өстендә эш. Рәвеш темасын кабатлау. Рәвешләрне гомумиләштереп кабатлау	1	Рәвеш темасы буенча алган белемнәрне системалаштыру. Тема буенча үтелгәннәрне камилләштерү күнегүләре, рәвешләргә морфологик анализ ясау.. Рәвеш сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, рәвешләргә морфологик анализ ясый белү		
59	Контроль диктант №6. ."9 нчы май истәлеге"	1	Диктант язу		

60	Хаталарны төзәтү. Рәвешләргә морфологик һәм морфологик-синтаксик анализ	1	Хаталарны төзәтү, кагыйдәләрне искә төшерү морфологик, морфологик-синтаксик анализ тәртибен белү. Рәвеш сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, рәвешләргә морфологик анализ ясый белү		
61	Алмашлык турында төшенчә. Алмашлыкларның ясалышы	1	Үзләрен атамыйча гына зат яки предметларга, аларның билгесе яки санына һәм хәлләренә күрсә тә торган сүзнең төркеменең алмашлык дип аталуын белү, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Ясалышлары буенча алмашлыкларның тамыр, ясалма, кушма, парлы, тезмә булуларын аңлау, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү		
62	Алмашлык төркемчәләре. Зат алмашлыклары. БСҮ. Тәрҗемә итү. Тартым алмашлыклары	1	Алмашлыкларның мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү, алмашлыкларның ясалышын, төзелешен белү, алмашлыкларны танып белү . Текст буенча эш, күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Зат алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
63	Күрсәтү алмашлыклары. Күрсәтү алмашлыкларының тартым, килеш белән төрләнеше	1	Күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Күрсәтү алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү. Күрсәтү алмашлыкларын килеш белән, тартым белән төрләндерә белү һәм аларны сөйләмдә дөрес куллану		
64	Сорау алмашлыклары. Билгеләү алмашлыклары.Тартым белән төрләнеше	1	Күнегүләр эшләү, сорауларга җавап бирү. Билгеләү алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү, билгеләү алмашлыкларын килеш белән, тартым белән төрләндерә белү		
65	БСҮ. Газетага мәкалә язу. Билгесезлек алмашлыклары. Юклык алмашлыклары	1	Телдән сөйләм һәм язма сөйләм осталыгы, күнекмәләре булдыру. Билгесезлек алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү. Юклык алмашлыкларын аера белү, сөйләмдә дөрес куллану, язу, җөмләдәге функциясен белү		
66	Алмашлыкларны кабатлау. Алмашлыкларга морфологик. морфологик-синтаксик анализ	1	Алмашлык сүз төркемен танып белү, граматик билгеләрен һәм вазифаларын аңлау, аларны дөрес язу һәм сөйләмдә дөрес куллану, алмашлыкларга морфологик анализ ясый белү . Тест, күнегүләр эшләү		

67	Контроль изложение №5. ”Кошлар килә”	1	Текстны җәенкеләндереп, төрле дәрәҗәдәге сыйфатларны файдаланып язу. Текстның төп фикерен аңлап, эчтәлеге буенча гади план төзи алу, план буенча текст эчтәлеген төгәл итеп яза белү, дөрес язу күнекмәләре булдыру		
68	Алмашлыкларның җөмләдә кулланылышы. БСҮ. Телеграмма, котлау открыткасы язу, гариза язу	1	Алмашлык темасы буенча алган белемнәрне тикшерү. Эш кәгазьләре үрнәкләре белән танышу, телеграмма,котлау открыткасы, гариза язу		
69	Контроль диктант (еллык) “Кошларның файдасы”	1	Уку елы дәвамында үтелгәннәрне кабатлау, контроль диктант язу		
70	Уку елы дәвамында үтелгәннәрне кабатлау. Йомгаклау дәрес	1	Морфология бүлеге буенча алган белемнәрне системалаштыру. Үткәннәрне ныгытуга күнегүләр эшләү		

9 класс

Дәрес №	Дәрес темасы	Сәгать саны	Укучыларның эшчәнлек төрләре	Үткәрү вакыты	Үткәрү вакыты
				план	факт
1	Гади җөмлә синтаксисы. Синтаксис простого предложения	1	Әйтү максаты ягынна җөмлә төрләрен, җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен, тиңдәш кисәкләрне, аерымланган кисәкләре, модаль кисәкләре һәм алар янында тыныш билгеләренең куелышын искә төшерү		

2	Гади җөмлә синтаксисы. Синтаксис простого предложения	1	Бер составлы һәм ике составлы җөмләләр, тулы һәм ким җөмләләр, раслау һәм инкарь җөмләләр, туры һәм кыек сөйләм, һәм алар янында тыныш билгеләренең куелышын искә төшерү	
3	Тикшерү диктанты “Кәкүк нигә моңая?” “Кукушка почему печалится?”	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
4	Кушма җөмлә турында гомуми төшенчә. Сложное предложение	1	Кушма җөмләнең ике яки берничә гади җөмләдән торуы, гади җөмләдән төзелешләре белән аерылуын белү	
5	Кушма җөмлә төзүче җөмләләрнең бер-берсенә бәйләнеше . Взаимодействие соединений сложного предложения	1	Кушма җөмләгә берләшкән гади җөмлә-нең форма ягыннан үзара тыгыз бәйләнгән булулары, түбәндәге чаралар (теркәгеч, мөнәсәбәтле сүз, интонация, кушымча, бәйлек һәм бәйлек сүз, янәшәлек,) ярдәмендә бәйләнүләрен белү	
6	Тезмә кушма җөмлә. Бәйләүче чаралары. Сложносочиненные предложения	1	Кушма җөмлә эчендәге гади җөмлә -ләрнең үзара тезү һәм ияртү юлы белән бәйләнүләре.Үзара тезү юлы беләг бәйләнгән җөмләләәрдән торган кушма җөмләләрнең тезмә кушма җөмлә дип аталуы.Теркәгечле һәи теркәгечсез кушма җөмләләр булуын белү	
7	Теркәгечле тезмә кушма җөмләләр. Алар янында тыныш билгеләре. Союзное сложносочиненные предложения, знаки препинания	1	Теркәгечле кушма җөмләләрнең үзара җыючы, каршы куючы, бүлүче теркәгечләр ярдәмендә бәйләнүе; теркәгечле тезмә кушма җөмлә эчендәге гади җөмләләр бер-бер берсеннән өтер белән аерылуларын белү	
8	Теркәгечсез тезмә кушма җөмләләр. Алар янында тыныш бигеләре.Бессоюзное сложносочиненные предложения	1	Теркәгечсез тезмә кушма җөмләләрне бәйли торган чаралар: санау интона -циясе, каршы кую интонациясе. Санау интонациясе ярдәмендә бер үк вакытта булган, бер-бер артлы килгән һәм төрле вакытта булган күренешләрнең саналып күрсәтелүе; каршы кую интонациясе ярдәмендә күренешләр бер-берсенә каршы куелулары; бер-берсеннән өтер белән аерылулары, гади җөмләләрнең үз эчендә өтер булса, андый җөмләләр үзара нокталы өтер белән аерылулары, кискен каршы куюны һәм вакыйгаларның кинәт аерылышуын белдергән җөмләләр арасында сызык куелуын белү	
9	Тезмә кушма җөмләне гомумиләштереп кабатлау. Повторение сложносочиненных предложений	2	Тезмә кушма җөмләләр турында алган белемнәрне ныгыту	

10	Тезмә кушма җөмләләргә синтаксик анализ. Синтаксический анализ сложносочиненного предложения		Тезмә кушма җөмләләргә синтаксик анализ ясый белү	
11	Изложение “Теләсәң, көч табыла”. “Если захочешь сила найдется”	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
12	Иярченле кушма җөмлә: баш һәм иярчен җөмлә.Иярчен җөмләне мәгънә һәм төзелеш ягыннан төркемләү.Сложноподчиненные предложения:главное и подчиненное. Предложения по смыслу и строению	1	Үзара иярчен юлы белән бәйләнгән җөмләләрдән торган кушма җөмлә иярченле кушма җөмлә дип аталу, ияреп килгән җөмлә- иярчен дип, ияртеп килгәне-баш җөмлә дип аталуы. Баш җөмләдән иярчен җөмләгә сорау куелу. Иярчен җөмләләрнең иярчен ия, иярчен хәбәр, иярчен тәмамлык, иярчен аергыч, иярчен кереш һшм иярчен хәл җөмләләргә бүленүе. Төзелешләре ягыннан , ягъни бәйләүче чараларның иярчен җөмләнең хәбәре составында булу-булмавыннан чыгып. Иярчен җөмләләр аналитик һәм синтетик төрләргә бүленүләрен белү	
13	Иярченле кушма җөмлә төзелеш ягыннан төр-е: аналитик иярчен җөмлә, синтетик иярчен җөмлә. Иярченле кушма җөмлә-нең синонимлыгы һәм рус телендә бирелеш формалары	1	Баш җөмләгә үзенең хәбәре составында тормый торган чаралар ярдәмендә ияргән җөмләнең аналитик җөмлә дип аталуы, бәйләүче чаралары өч төрле булуы: иярчен теркәгечләр һәм теркәгеч сүзләр, мөнәсәбәтле сүзләр, күтәрү интонациясе, мөнәсәбәтле сүзләр, ике төрле тыныш билгесе куелу-өтер һәм ике нокта. Баш җөмләгә үзенең хәбәре составындагы чаралар ярдәмендә ияргән җөмләнең синтетик җөмлә дип аталуы, бәйләүче чаралары өч төрле булуы: кушымчалар, бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр, янәшә тору, бер төрле тыныш билгесе куелуын белү	
14	Иярчен ия җөмлә	1	Иярчен ия җөмләнең я баш җөмләнең иясе урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән ияне ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; рус телендә придаточные изъяснительные предложения дип аталуын белү	
15	Иярчен хәбәр җөмлә Беркетмә язу	1	Иярчен хәбәр җөмләнең я баш җөмләнең хәбәре урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән хәбәрне ачыклавы; бары тик аналитик булуы; рус телендә придаточные изъяснительные предложения дип аталуын ачыклау	
16	Сочинение “Туган ягым”	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	

17	Иярчен тәмамлык җөмлә	1	Иярчен тәмамлык җөмләнең я баш җөмләнең иясе урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән тәмамлыкны ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; рус телендә придаточные изъяснительные предложения дип аталуын белү	
19	Диктант “Вөждан һәм намус”	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
18	Иярчен аергыч җөмлә Белдерү язу	1	Иярчен аергыч җөмләнең я баш җөмләнең иясе урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән тәмамлыкны ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуын белү	
20	Иярчен вакыт җөмлә. иярчен урын җөмлә	1	Иярчен вакыт җөмләнең я баш җөмләнең вакыт хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән вакыт хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. ж. баш җөмләгә мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.ж. баш җөмләгә кайбер килеш һәм хәл фигыль кушымчалары ярдәмендә бәйләнүе. Иярчен урын җөмләнең я баш җөмләнең урын хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән урын хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. ж. баш җөмләгә мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.ж. баш җөмләгә кайбер килеш кушымчалары ярдәмендә бәйләнүен белү	
21	Иярчен рәвеш җөмлә. иярчен күләм җөмлә	1	Иярчен рәвеш җөмләнең я баш җөмләнең рәвеш хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән рәвеш хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. ж. баш җөмләгә гүя теркәгече, мөнәсәбәтле сүзләр һәм –мыни/-мени кисәкчәсе ярдәмендә, синтетик и.ж. баш җөмләгә –ча/-сә, -дай/-дәй хәл фигыль кушымчалары , кебек, шикелле, сыман, төсле, килеш, хәлдә, итеп бәйлекләре һәм бәйлек сүзләре ярдәмендә бәйләнүе. Иярчен күләм җөмләнең я баш җөмләнең күләм хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән күләм хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. ж. баш җөмләгә мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.ж. баш җөмләгә төрле кушымчалары һәм дәрәҗәдә, кадәр бәйлек сүзләр ярдәмендә бәйләнүен белү	

22	Иярчен сәбәп җөмлә. Иярчен максат җөмлә Гариза язу	1	Иярчен сәбәп җөмләнең я баш җөмләненңсәбәп хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән сәбәп хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. җ. баш җөмләгә чөнки теркәгече, мөнәсәбәтле сүзләр һәм күтәрү интонациясе ярдәмендә, синтетик и.җ. кайбер килеш кушымчалары, хәл фигыль кушымчалары , күрә, сәбәпле, аркасында бәйлекләре һәм бәйлек сүзләре ярдәмендә бәйләнүе. Иярчен максат җөмләнең я баш җөмләнең максат хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән максат хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. җ. баш җөмләгә шуның өчен, моның өчен мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.җ. баш җөмләгә төрле өчен бәйлеге, дип бәйлек сүзе ярдәмендә бәйләнүен белү	
23	Үзең яратып укыган әсәргә бәяләмә язу	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
24	Иярчен шарт җөмлә.	1	Иярчен ия җөмләнең я баш җөмләнең шарт хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән шарт хәлен ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. җ. баш җөмләгә шулай булса, алай булса, югыйсә мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.җ. шарт фигыль кушымчасы һәм исә, икән сүзләре ярдәмендә бәйләнүен белү	
25	Иярчен кире җөмлә. Ышанычнамә язу	1	Иярчен кире җөмләнең я баш җөмләнең кире хәле урынында килүе, я баш җөмләдә мөнәсәбәтле сүз белән бирелгән ктре хәлне ачыклавы; аналитик һәм синтетик төрләре булуы; аналитик и. җ. баш җөмләгә шулай да, алай да, шулай булса да, шуңа карамастан мөнәсәбәтле сүзләр ярдәмендә, синтетик и.җ. шарт хәл фигыль кушымчалары, хәл фигыльнең –гач,-гәч, -ып, -еп кушымчалары һәм –да,-дә кисәкчәсе, карамастан бәйлек сүзләре ярдәмендә бәйләнүен белү	
26	Иярчен кереш җөмлә.	1	Баш җөмләнең яисә аның берәр кисәгенең эчтәлегенә сөйләүченең мөнәсәбәтен белдергән, аңа аңлатма рәвешендә килгән җөмлә иярчен кереш җөмлә дип аталуы; аналитик төре генә булуы. Кереш җөмләләрнең ике төре булуы: баш җөмләгә гомумән карый торган кереш	

			җөмләләр, баш җөмләдәге берәр кисәкнең эчтәлегенә карагае кереш җөмләләрне табу	
27	Контроль диктант “Изгелек өчен”	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
28	Иярченле кушма җөмләләрне кабатлау	1	Иярченле кушма җөмләләрне гомумиләштереп кабатлау	
29	Иярченле кушма җөмләләрне кабатлау	1	Кереш җөмләләрнең ике төре булуы: баш җөмләгә гомумән карый торган кереш җөмләләр, баш җөмләдәге берәр кисәкнең эчтәлегенә карагае кереш җөмләләрне табу	
30	Иярченле кушма җөмләләргә синтаксик анализ	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
31	БСҮ Чистай - БВС елларында	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
32	Мәгънә һәм төзелеше ягыннан төрле булган иярченле кушма җөмләне сөйләмдә дөрес куллану,	1	Эчтәлек тыңлаучыга тизрәк, җиңелрәк барып җитсен һәм сөйләм матуррак, аһәңлерәк булсын өчен, иярченле кушма җөмләнең төп мәгънәсенә зыян китермичә, бер төрле аналитик җөмләне икенче төр аналитик җөмләгә , бер төр синтетик җөмләне аның башка төренә карауны төшенү	
33	Иярченле кушма җөмләләрне үзгәртеп кору		Яки аналитик төрне синтетик төргә һәм киресенчә үзгәртеп төзергә мөмкинлеге	
34	Контроль изложение	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
35	Күп тезмәле кушма җөмлә	1	Үзара тезүле бәйләнештәге икедән артык гади җөмләдән торган катлаулы җөмлә күп тезмәле кушма җөмлә дип аталуын белү	
36	Күп иярченле кушма җөмләләр	1	Үзара ияртүле бәйләнештәге икедән артык гади җөмләдән торган катлаулы җөмлә күп иярченле кушма җөмлә дип аталуы. Төзелешләре ягыннан күп иярченле кушма җөмләләрнең дүрт төре булуы: тиңдәш ияртүле, тиңдәш түгел ияртүле, бер-бер артлы ияртүле, берничә төрле ияртүле юл белән ясалу ысулларын белү	
37	Катнаш кушма җөмләләр турында төшенчә	1	Гади җөмләләрне үзара тезү юлы белән дә, иярту юлы белән дә бәйләнгән катлаулы кушма җөмлә катнаш кушма җөмлә дип аталуын белү	

38	Изложение	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
39	Кушма җөмләләрне гомумиләштереп кабатлау	3	Төзелешләре ягыннан күп иярченле кушма җөмләләрнең дүрт төре булуы: тиңдәш иярткүле, тиңдәш түгел иярткүле, бер-бер артлы иярткүле, берничә төрле иярткүле	
40	Кушма җөмләләрне гомумиләштереп кабатлау буенча күнегүләр		Гади җөмләләрне үзара тезү юлы белән дә, ияртү юлы белән дә бәйләнгән катлаулы кушма җөмлә катнаш кушма җөмлә дип аталуын белү	
41	БСҮ Чистаем – нурлы ягым. Сочинение.		Укучыларның белемнәрен тикшерү	
42	Кабатлау дәресе	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
43	Классташыңның сочинениесенә бәяләмә бирү	1	Бәяләмә бирү күнекмәләрен үстерү	
44	Текст синтаксисы турында төшенчә.	1	Мәгънәви яктан төгәлләнгән, билгеле бер рәвештә оешкан тоташ сөйләм текст дип аталуы. Функциональ яктан текстның өчкә бүленүе: хикәяләү, тасфирлау, фикерләүләрне истә калдыру	
35	Текстның бер төре буларак тезем	1	Тиңдәш кисәкләре яки тиңдәш җөмләләре күп булу нәтиҗәсендә бик нык җәенкеләндерелгән гади яки кушма җөмләнең тезем дип аталуы. теземнең санау һәм йомгаклау бүлекләреннән торуы; санау белән йомгаклау бүлеге арасына өтер куелуын белү	
46	Чит сөйләмле текст	1	Сөйләмнең ике төрле булуы: телдән сөйләү һәм язма рәвештә; сөйләмне башкаручының сөйләүче яки автор булуы; текстта сөйләүченең үз сүзләре-автор сөйләме, сөйләүче кулланган башка кеше сүзләре чит сөйләм дип аталу; үзгәртелмичә кулланылган чит сөйләм туры сөйләм, үзгәртелеп кулланылган чит сөйләм кыек сөйләм дип аталуын белү	
47	Туры сөйләм янында тыныш билгеләре	1	Туры сөйләм янында тыныш билгеләре куелуның берничә төре булуы: 1. А:”Т?”, 2. “Т?” –а, “Т”, - а,”Т!” – а. 3. А:”Т?” – а. 4. “Т, - а, - Т”, “Т! –а. – Т”, “Т, - а, - т”.	
48	Пунктуация турында гомуми төшенчә Җөмләнең төзелеше, мәгънәсе, интонация һәм тыныш билгеләре	1	Тыныш билгеләрен кую турындагы кагыйдәләр җыелмасы пунктуация дип аталу; тыныш билгеләренә түбәндәге билгеләр керү: кызыл юл, нокта, өндәү билгесе, сорау билгесе, өтер, нокталы өтер, күп нокталар,	

			ике нокта, сызык, җәяләр, куштырнаклар, сызыкча; интонациянең язуда тыныш билгесе белән күрсәтелүен белү	
49	Нокта, сорау, өндәү билгеләре куела торган очраклар	1	Нокта – хикәя җөмләдән һәм тыныч тавыш белән әйтелгән боерык җөмләдән соң, баштагы бер яки берничә хәрефе кыскартылган сүзләрдән соң, драма әсәрләрендә персонаж исеменнән соң; сорау билгесенең сорау интонациясен белдерүе һәм сорау җөмләдән соң куелуы; өндәү билгесенең көчле тойгы белдерүе һәм көчле тойгы белән әйтелгән җөмләләрдән соң, эндәш сүзләрдән һәм ымлыклардан соң куелуын белү	
50	Күп ноткалар һәм куштырнаклар куелу очраклары	1	Күп нокта цитаталарда төшереп калдырылган сүзләр яки җөмләләр урынына, төрле сәбәпләр аркасында сөйләмнең әйтелеп бетмәвен күсәтү өчен куела; куштырнаклар диалог формасында язылмаган туры сөйләмне аеру өчен, китап, газета, журнал, дәдәби әсәрләр, төрле оешма, предприятия исемнәрен аеру өчен, гадшти мәгънәсеннән башка мәгънә белдергән сүзләрне аеру өчен куелуы. Искәрмә: предприятие яки оешма исемнәреннән соң “исемендәге” сүзе килсә, куштырнаклар куелмавын белү	
51	Өтер куелу очраклары	1	Өтер тиңдәш кисәкләр янында теркәгечләр кабатланмый килгәндә, аерымланган кисәкләрне аеру өчен, кереш сүзләрне, тыныч тавыш белән әйтелә торган эндәш сүзләрне, ымлыкларны һәм җөмлә башында килгән әйе, юк сүләрен аеру өчен куелуын белү	
52	Нокталы өтер, ике нокта куелу очраклары	1	Нокталы өтер: үз эчендә өтере булган җәенке тиңдәш кисәкләр арасында, тезмә кушма җымләдәзге гади җөмләләрнең үз эчләрендә өтерләре булса куелуы; Ике нокта: санап кителә торган тиңдәш кисәкләр ладыннан көттерү паузасы яалганда, фигыль белән бирелгән хәбәргә ияргән аныклагыч алдында ягъни, башкача әйткәндә кебек ярдәмче сүзләр килмәсә, иярчеле кушма җөмләдә баш җөмлә алдан килгәндә, туры сөйләм автор сүзләреннән соң килсә куелуын белү	
53	Диктант 155 нче күнегү	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
54	Сызык, җәяләр куелу очраклары	1	Сызык; җөмләнең хәбәре исем һәм исем урынында йөри торган сүзләр белән белдерелсә , ия беән хәбәр арасына, кискен каршы куюны	

			белдергән теркәгечсез тиңдәш кисәкләрһәм җөмләләр арасына, анықланмышы исем белән белдерелгән аныклагыч алдыннан, аныклагыч тиңдәш яки җәекне булып, аның чиген билгеләү кыенлык тудырса, хәбәре әйтелмәгән ким җөмләнең пауза ясала торган урынында, ике чикне күрсәтә торган сүзләр арасына куелуын белү	
55	Синтаксис һәм пунктуацияне гомумиләштереп кабатлау	1	Җәяләр: сөйләм барышында гына кисәтеп, өстәмә аңлатма биреп китә торган кереш сүз һәм кереш җөмләләрне аеру өчен, анықланмышның тәрҗемәсе яки башка исенме булган аныклагычлар, цитатаның авторы яки чыганагы җәяләр эченә алынуын белү	
56	Синтаксис һәм пунктуацияне гомумиләштереп кабатлау буенча күнегүләр	1	Җәяләр: сөйләм барышында гына кисәтеп, өстәмә аңлатма биреп китә торган кереш сүз һәм кереш җөмләләрне аеру өчен, анықланмышның тәрҗемәсе яки башка исенме булган аныклагычлар, цитатаның авторы яки чыганагы җәяләр эченә алынуын белү	
57	“Татарстан сандугачы” темасына сочинение язу	1	Хикәяләү тибындагы мәкалә язу күнекмәләрен үстерү	
58	Контроль изложение 158 нче күнегү	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
59	Әдәби һәм язма сөйләм стильләре турында төшенчә;		Телдәге стильләрне һәм аларга хас тел-стиль чараларын өйрәнә торган фәннең стилистика дип аталуы.Телдә киң кулланыла торган сүзләрнең стилистик битараф сүзләр дип йөртелүе татар телендә 5 стиль булуы: әдәби стиль, публицистика стиле, фәнни стиль, рәсми стиль, сөйләмә стильләрне белү	
60	Синонимнарның сөйләм оештырудагы роле,	1	Синонимнардан файдаланмау җөмләдә яки абзац эчендә бер үк сүзләрне , бер үк формаларны кабатлауга китерүе, шуның нәтиҗәсендә стильнең ямьсезләнүе, тел нормаларының бозылуын белү	
61	Стилистик хаталар	1	Җөмләдә сүзләрнең дөрес куелмавы аркасында әдәби тел нормаларының бозылуы, төрлечә уйларга юл калдырылуы, аларны кисәтү чараларын табу	
62	“Табигать һәм без” дигән темага анкета уздыру өчен сораулар төзү	1	Бирелгән темага анкета үздыру өчен сораулар төзү күнекмәләрен үстерү	

63	Сөйләм культурасы, әдәби тел нормалары;		Сөйләм культурасы-кешенең гомуми культурасының бер билгесе булу, матур итеп әдәби телдә сөйләшкән кешенең сүзе генә тыңлаучыга үтемле булуын тикшерү	
64	Стилистика һәи сөйләм культурасын кабатлау	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	
65	Фонетика, орфоэпия, графика һәм орфография;	1	Фонетика, орфоэпия, графика һәм орфографияне кабатлау	
66	Лексикология	1	Лексикологияне кабатлау	
67	Контроль диктант	1	Укучыларның грамоталылык дәрәҗәсен тикшерү	
68	Синтаксис һәм пунктуация. Йомгаклау дәресе	1	Укучыларның белемнәрен тикшерү	